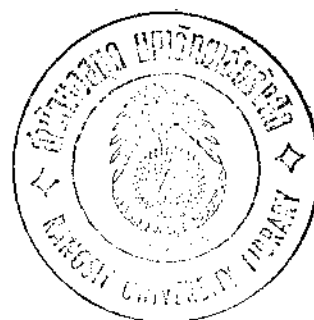

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การสำรวจสภาพการณ์และปัญหาเพื่อการพัฒนา

หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

The problems and situation Survey in General Education Learning
in Rangsit University

โดย

น.ส.สุลัดดี เจริญพร และคณะ

ทุนอุดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ประจำปี พ.ศ. 2546

ISBN. 974-9701-82-8

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การสำรวจสภาพการณ์และปัญหาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

The problems and situation Survey in General Education Learning

in Rangsit University

ที่ปรึกษา		สังกัด
1.ศ.(พิเศษ)ดร.ชลธิรา	สัตยาวัฒนา	ผู้อำนวยการ ศูนย์ไทย-เอเชียศึกษา
2.อ.กิตติศักดิ์	ไถยพิพัฒพรชัย	ผู้อำนวยการ สำนักงานมาตรฐานวิชาการ
3.ผศ.ดร.ัชชวาล	วงศ์ประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต
4.น.ส.นุจนาถ	สินสมใจ	สำนักงานวางแผนพัฒนาคุณภาพ

คณะผู้วิจัย		สังกัด
1.นางพรพิมล	โตสิงห์	สำนักงานมาตรฐานวิชาการ
2.น.ส.มณีรัตน์	ประกัน	สถาบันวิจัย
3.นายสุขพงศ์	คหวงศ์อนันต์	สถาบันวิจัย
4.น.ส.ปาริชาติ	นักสาม	ศูนย์ไทย-เอเชียศึกษา

สนับสนุนโดย

สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัย รังสิต

ประจำปี พ.ศ. 2546

บทสรุปเชิงนโยบายสำหรับผู้บริหาร

การสำรวจสภาพการณ์และปัญหาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เป็นโครงการสำรวจความคิดเห็นทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียนที่ 2546/2 และการระดมความคิดเห็นของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องในหมวดวิชาดังกล่าว เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะเบื้องต้น ในการจัดการปัญหา และพัฒนาคุณภาพวิธีการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป บนพื้นฐานการพัฒนาระบบการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง โดยใช้แบบสอบถาม บนกรอบความคิดเห็นของปัญหาตามแนวคิดของคณาจารย์ผู้สอนในคณะต่าง ๆ และการระดมความคิดเห็นในกลุ่มย่อยของคณาจารย์ที่สอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ผลสำรวจรายงาน 2 ส่วนสำคัญ คือ

1.ด้านโครงสร้าง และเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป จากการระดมความคิดเห็นเบื้องต้นของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง เสนอการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความเป็นสหวิทยาการ และบูรณาการเพิ่มเติม รวมทั้งจำแนกความเหมาะสมตามความหลากหลายของนักศึกษาต่างคณะต่างสาขาวิชา ตามการลงทะเบียนเรียนจากสาขาวิชา / คณะวิชาต่าง ๆ กัน บนพื้นฐานปรัชญาที่ให้ “นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้” เช่น ปรับปรุง เนื้อหา วิธีการทดสอบ การประเมินผลในรายวิชาและเนื้อหาที่เน้นด้านคำนวณ สถิติ ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ สอดคล้องกับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน รวมทั้งรายวิชาที่ต้องพัฒนาทักษะ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ หรือรายวิชาที่ให้นักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสบรรยากาศ สภาพการณ์จริงของสังคม

สำหรับ การจัดการเรียนการสอน ในเบื้องต้นพบปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น สภาพการณ์การเรียนการสอนโดยกำหนดให้นักศึกษาในตารางลงทะเบียนเรียน หรือการเปิด/ปิดการลงทะเบียนในบางรายวิชา รวมทั้งวิชาหมวดศึกษาทั่วไป (ซึ่งไม่บังคับ) เป็นรายวิชาที่ทำให้นักศึกษามีความสนใจน้อย

2.ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จากการสำรวจความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในภาคการเรียนที่ 2/2546 (456 คน) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ ด้านผู้สอน ด้านวิธีการสอน การนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลการเรียน ค่อนข้างเหมาะสมสอดคล้องกับการเรียนการสอน มีเพียงประเด็นเกี่ยวกับด้านความสอดคล้องของเป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชา ที่นักศึกษาไม่ให้ความเห็นที่ชัดเจนว่า สอดคล้องหรือไม่กับการเรียนการสอน เนื่องจากไม่มีแตกต่างกันมากนักระหว่างกลุ่มที่เห็นว่าการเรียนการสอนสอดคล้องแล้วหรือไม่กับเป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชา

ทั้งนี้ มี ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักศึกษา และการระดมความคิดเห็นของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย 1)

อาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้รู้และเข้าใจปรัชญาของวิชาศึกษาทั่วไปเป็นอย่างดี มีเทคนิคการสอนหลายรูปแบบ และรู้จักใช้สื่อการสอนด้วยเทคโนโลยีทันสมัยเพื่อจูงใจผู้เรียน 2) การให้นักศึกษาอยากเรียน ควรสอนโดยการบรรยาย/อภิปราย ทักษะศึกษาเข้าค่ายวิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร 3) ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนผู้เรียน และขนาดของห้องเรียน ควรให้เหมาะสมกันโดยเฉพาะต้องมีการแบ่งกลุ่มย่อยเป็นชั่วโมงอภิปรายสัมมนา 4) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ประกอบด้วย นวัตกรรมการสอนของอาจารย์ให้เป็นผลงานวิชาการ การจัดหางบประมาณ เพื่อการผลิตสื่อการสอน เอกสารประกอบการสอน จัดหาผู้ทรงคุณวุฒิภายในสถาบัน หรือผู้ช่วยสอนมาช่วยแบ่งภาระงานสอน จัดการสอนเป็นทีมแบบบูรณาการ สัมมนาความรู้ใหม่ ๆ แก่ผู้สอน จัดกิจกรรมหรือสวัสดิการให้ผู้สอนเป็นกรณีพิเศษ

นอกจากนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป เนื้อหาในแต่ละรายวิชา ควรเป็นทั้ง Localization และ Globalization รายวิชาแต่ละรายวิชาควรเป็นเนื้อหาอยู่ในตัวเอง ควรจัดหาเป็นแบบบูรณาการผสมผสานเนื้อหาเข้าด้วยกัน โดยไม่มุ่งเน้นวิชาชีพ มีการสอนแบบบูรณาการทั้งในและนอกชั้นเรียน มหาวิทยาลัยควรกำหนดเวลาการลงทะเบียนเรียน-การเพิ่มถอนให้กระชับไม่กินเวลานาน การจัดตารางสอนวิชาศึกษาทั่วไปของแต่ละคณะควรจัดให้กระเจา นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนในรายวิชาอื่นๆ ที่อยู่ในหมวดเดียวกัน หรือกระเจาให้สามารถลงทะเบียนเรียนได้ในปีการศึกษาอื่น เพิ่มเติมการทำความเข้าใจกับนักศึกษาที่จะลงทะเบียนเรียนในวิชาที่เป็นวิชาเลือก เพื่อแก้ปัญหา การเลือกกลงในวิชาใดวิชาหนึ่งมากเกินไป ฯลฯ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้เกิดขึ้นได้จากการสนับสนุนจากสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต และคณาจารย์ในคณะต่าง ๆ ที่ร่วมสำรวจ ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณทุกท่านที่ร่วมดำเนินการในการสำรวจดังกล่าว รวมถึง ศ.(พิเศษ)ดร.ชลธิรา สัตยาวัฒนา อาจารย์ที่สนับสนุน โอกาสในการดำเนินการครั้งนี้

หัวหน้าโครงการ

บ.ส.สุธีรัตน์ เจริญพร

31 ธันวาคม 2547

บทคัดย่อ

โครงการสำรวจความคิดเห็นเพื่อติดตามการจัดการศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงสภาพการณ์ และปัญหาของการเรียนการสอนในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน ในภาคการเรียนที่ 2/2546 และการระดมความคิดเห็นของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง

ผลสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน โดยเฉพาะในภาคการเรียนที่ 2/2546 จำนวน 456 คน และการระดมความคิดเห็นของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำเสนอรายงาน 2 ส่วนสำคัญ คือ

1.ด้านเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป จากการระดมความคิดเห็นของคณาจารย์เสนอว่า ด้านการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นความเป็นสหวิทยาการ บูรณาการ รวมทั้งจำแนกความเหมาะสมปรับปรุง เนื้อหา วิธีการทดสอบ และการประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ เช่น ในรายวิชาที่เน้นด้านคำนวณ สถิติ ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ รายวิชาที่ต้องพัฒนาทักษะ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ หรือรายวิชาที่ให้นักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสบรรยากาศ สภาพการณ์จริงของสังคม ตามความหลากหลายของนักศึกษาต่างคณะต่างสาขาวิชา และการลงทะเบียนเรียนจากสาขาวิชา / คณะวิชาต่าง ๆ กัน

ส่วน ด้านการจัดการเรียนการสอน พบปัญหาต่าง ๆ เช่น การกำหนดการเรียนการสอนให้นักศึกษาในตารางลงทะเบียนเรียน การเปิด/ปิดการลงทะเบียนในบางรายวิชา หรือการลงทะเบียนในรายวิชาหนึ่งวิชาได้จำนวนมาก เห็นได้จากข้อมูลเรื่องสัดส่วนระหว่างนักศึกษาและผู้สอน

2.ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในภาคการเรียนที่ 2/2546 (456 คน) เกี่ยวกับการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ ด้านผู้สอน ด้านวิธีการสอนการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการเรียนการสอน มีเพียงประเด็นเกี่ยวกับ เป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชา ที่นักศึกษาไม่ให้ความเห็นที่ชัดเจนว่า สอดคล้องหรือไม่กับการเรียนการสอน

ทั้งนี้มี ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักศึกษา และการระดมความคิดเห็นของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) อาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้รู้ และเข้าใจปรัชญาของวิชาศึกษาทั่วไปเป็นอย่างดี มีเทคนิคการสอนหลายรูปแบบและรู้จักใช้สื่อการสอนด้วยเทคโนโลยีทันสมัยเพื่อจูงใจผู้เรียน 2) การให้นักศึกษาอยากเรียน ควรสอนโดยการบรรยาย/อภิปราย ทักสนศึกษาเข้าค่ายวิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร 3) ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนและขนาดของห้องเรียน ควรให้เหมาะสมกันโดยเฉพาะต้องมีการแบ่งกลุ่มย่อยเป็นชั่วโมงอภิปรายสัมมนา 4) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ประกอบด้วย นับภาระการสอนของอาจารย์ให้เป็นผลงานวิชาการ การจัดหางบประมาณ เพื่อการผลิตสื่อการสอน เอกสารประกอบการสอน จัดหาผู้ทรงคุณวุฒิภายในสถาบัน หรือผู้ช่วยสอนมาช่วยแบ่งภาระงาน

สอน จัดการสอนเป็นทีมแบบบูรณาการ สัมมนาความรู้ใหม่ ๆ แก่ผู้สอน จัดกิจกรรมหรือสวัสดิการให้
ผู้สอนเป็นกรณีพิเศษ นอกจากนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป เนื้อหาในแต่ละ
รายวิชา ควรเป็นทั้ง Localization และ Globalization รายวิชาแต่ละรายวิชาควรเป็นเนื้อหาอยู่ในตัวเอง ควร
จัดหาเป็นแบบบูรณาการผสมผสานเนื้อหาเข้าด้วยกัน โดยไม่มุ่งเน้นวิชาชีพ มีการสอนแบบบูรณาการทั้งใน
และนอกชั้นเรียน มหาวิทยาลัยควรกำหนดเวลาการลงทะเบียนเรียน-การเพิ่มถอนให้กระชับ ไม่กินเวลานาน
การจัดตารางสอนวิชาศึกษาทั่วไปของแต่ละคณะควรจัดให้กระจายนักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนใน
รายวิชาอื่น ๆ ที่อยู่ในหมวดเดียวกัน หรือกระจายให้สามารถลงทะเบียนเรียนได้ในปีการศึกษาอื่น เพิ่มเติม
การทำความเข้าใจกับนักศึกษาที่จะลงทะเบียนเรียนในวิชาที่เป็นวิชาเลือก เพื่อแก้ปัญหา การเลือกลงในวิชา
ใดวิชาหนึ่งมากเกินไป ฯลฯ

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

Abstract

The objective of the survey project for monitoring the management of general education courses is to study the situations and problems of typical general educational course curriculum. The methodology used is to survey the opinion of 456 students who enrolled in the 2/2546 semester, and to gather opinions from lecturers.

The results of this study are as following:

1) The content of general education course curriculum: the lecturers suggest that the courses should emphasize interdisciplinary studies, and integral subjects including properly classify and improve content of the curriculum. In addition, examination and evaluation methods should be reviewed. For example, subjects that involve mathematical and statistical techniques include Mathematics and Economics. Subjects which need greater skill development are English language, Thai language and Operational science. For some subjects, the students have to learn from real environment and social context. All of these courses should be set up in a way that serves those students who come from different faculties.

The problems of educational management are schedules of the enrollment, open/closed subjects and the unequal number of students enrolled in each subject (the differing student/teacher ratio for different subjects).

2. The opinion of 246 students who enroll in general educational courses in 2/2546 semester: the survey is about lecturers, teaching methodology, and the contents of curriculum. Most students think that they are appropriate to the learning and teaching process. However, the students do not give clear answers regarding the topics of the objectives and contents of the subjects.

From the survey, the lecturers and the students suggest the following. Firstly, the lecturers should have knowledge of, and understand the philosophy of, general educational courses. They should use various teaching techniques and advanced media to instruct the students. Secondly, the lecturers should motivate their students by using various methods of teaching, such as lecturing/debating, organizing field trips, academic camps or activities which are relevant to the curriculum. Thirdly, the number of students in any one classroom should be suitable. At times lectures should divide students into small groups for discussion and seminar. Finally, the teaching loads of the lecturers should be credited in their work evaluation. The budget for educational media and document production should be provided sufficiently outside experts and lecturer assistants should also be provided in order to share the work loads of the lecturers. The lecturers should teach as part of an integrated team. A seminar on up-to-date knowledge

should be set up for the lectures. The welfare should be provided for lecturers, particularly those lecturers who teach in general educational courses.

General educational courses in all subject of term should emphasize both local and global issues. The integrated teaching should be done both inside and outside the classroom. The curriculum should not emphasize vocational training. The schedules of enrollment, including adding and dropping periods, should be appropriate for each term. The students should be able to enroll in any subjects which are in the same educational category. The students should have more understanding of the selection of subjects they may enroll in, in order to solve the problem of the overly large number of the students in some subjects.

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อ	ข
Abstract	ค
สารบัญตาราง	ง
บทนำ หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	4
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	4
ระเบียบวิธีศึกษาวิจัย	6
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 1 สภาพการณ์หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยรังสิต	7
รายชื่อวิชาในกลุ่มต่าง ๆ ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	9
หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรของมหาวิทยาลัยรังสิต	13
การเรียนการสอน และการวัดผล	14
สภาพการณ์การลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป	
ปีการศึกษา 2544-2546	15
บทที่ 2 การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตร	
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียนที่ 2/2546	24
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น	24
ส่วนที่ 2 การเลือกเรียนในรายวิชาตามกลุ่มวิชาหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป	25
ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	29
บทที่ 3 ประมวลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะ	
ของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง	39
บทที่ 4 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	41
บรรณานุกรม	46

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายงานตารางข้อมูลผลสำรวจ

ภาคผนวก ข

1) สรุปการประชุมระดมความคิดเพื่อการวิจัย “เรื่อง การสำรวจสภาพการณ์และปัญหาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป.

(9 กันยายน 2546 เวลา 13.00-16.30 น. ห้องประชุมชั้น 5 อาคารอาทิตย์ อุไรรัตน์)

2) สรุปการประชุมระดมความคิดเพื่อการวิจัย เรื่อง “การสำรวจสภาพการณ์และปัญหาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป”

(25 กันยายน 2546 เวลา 13.30-16.30 น. ห้องประชุมชั้น 5 อาคารอาทิตย์ อุไรรัตน์)

3)แบบสำรวจสภาพการณ์และปัญหาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จัดสำรวจโดย สถาบันวิจัย สำนักงานมาตรฐานวิชาการ และเครือข่ายประชาคมวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต

สารบัญตาราง

หน้า

ภาพการดำเนินการลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป ปีการศึกษา 2544-2546

ตารางที่ 1.1	กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	14
ตารางที่ 1.2	กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	15
ตารางที่ 1.3	กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	16
ตารางที่ 1.4	กลุ่มวิชาภาษา	17
ตารางที่ 1.5	กลุ่มวิชาพลศึกษาและนันทนาการ	18
ตารางที่ 2.1-2.7	รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก	

จำนวนรายวิชาของกลุ่มนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นเลือกลงทะเบียนเรียน
ภาคการเรียนที่ 2/2546

ตารางที่ 2.8	รายวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียนในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	22
ตารางที่ 2.9	รายวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียนในกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	23
ตารางที่ 2.10	รายวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียนในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์	23
ตารางที่ 2.11	รายวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียนในกลุ่มวิชาภาษา	24
ตารางที่ 2.12	รายวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียนในกลุ่มวิชาพลศึกษา และนันทนาการ	24
ตารางที่ 2.13-2.14	รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก	

ผลสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยศึกษาทั่วไป

ตารางที่ 3.1-3.6 รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก

บทนำ

ความสำคัญของปัญหาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาแนวทางการจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในประเทศไทย ตามความมุ่งหมายของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีการดำเนินการเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2496 โดยโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้รับการยกฐานะเป็นวิทยาลัยการศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตหลักสูตรปริญญาตรี มุ่งหมายให้การศึกษาทั่วไปนี้เป็นหมวดวิชาที่จะช่วยนักศึกษาให้มีพื้นความรู้ เพื่อเข้าใจสภาพแวดล้อม สังคม และการครองชีพประจำวันให้ดีขึ้น โดยการจัดให้ศึกษาความรู้ประกอบหลาย ๆ ด้าน เพื่อเป็นรากฐานที่จะช่วยแก้ปัญหาชีวิตของตนเองได้อย่างดี สมเป็นบัณฑิตในสังคมประชาธิปไตยของประเทศไทย (รายงานการวิจัยติดตามผลการดำเนินการจัดการศึกษา หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, 2546) ซึ่งแม้สถาบันอุดมศึกษาของไทยทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนจะจัดสอนหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปมาเป็นระยะเวลานานพอสมควรแล้วก็ตาม แต่การจัดหลักสูตรดังกล่าวยังประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ผู้สอนขาดเทคนิคการสอนที่เหมาะสม ผู้สอนไม่ตระหนักถึงการเรียนการสอนที่ให้บรรลุความมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไป ฯลฯ โดยยังพบปัญหาที่สำคัญในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอีกประการคือ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของวิชาศึกษาทั่วไป (รายงานการวิจัยติดตามผลการดำเนินการจัดการศึกษาฯ, สำนักกิจการสถาบัน อุดมศึกษาเอกชน)

โดยการสัมมนาของทบวง ฯ (อ้างแล้ว, 2545) มีการสรุปปัญหาการเรียนการสอนของ วิชาศึกษาทั่วไป ในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กล่าวคือ

1) ด้านผู้สอน พบว่า ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการของวิชาศึกษาทั่วไป เพราะมีความรู้มาทางวิชาชีพจึงไม่อาจสอนตามแนวทาง General Education หรือบูรณาการได้ เมื่อได้รับมอบหมายให้สอนวิชาศึกษาทั่วไป ก็มักจะสอนเน้นทางวิชาชีพของตนเอง

นอกจากนี้ผู้สอนที่มีประสบการณ์หรือเป็นอาจารย์อาวุโสก็ไม่สนใจสอนวิชาศึกษาทั่วไป ในขณะที่วิชาพื้นฐานทั่วไปมีความต้องการอาจารย์ที่มีประสบการณ์มากพอสมควร เพราะจะต้องชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของวิชาการ และวิชาการกับสังคมสิ่งแวดล้อมด้วยพร้อมกันไป โดยเหตุนี้จึงเห็นได้ชัดว่า อาจารย์จะสอนเนื้อหาเบื้องต้นในวิชานั้น หรือเป็นความรู้กว้าง ๆ ของเนื้อหาในเชิงสัมพันธ์กับวิชาอื่น และสัมพันธ์กับสังคม ลักษณะของปัญหาเช่นนี้จึงจำเป็นที่จะต้องมีการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทั่วไปอย่างพิถีพิถัน

ควบคู่ไปกับปัญหาแรก คือ อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทั่วไปส่วนใหญ่อยู่ในสายวิชาชีพ และได้รับการอบรมในสายวิชาชีพแต่มาสอนในวิชาศึกษาทั่วไป เพราะมีเนื้อหาที่จำเป็นแต่ขาดการทำความรู้จักและทำความเข้าใจกับหลักการและจุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไปอย่างเพียงพอ จึงทำให้การสอนมีลักษณะเป็นการให้เนื้อหาอย่างเดียว และใช้วิธีการบรรยายเป็นส่วนใหญ่

สิ่งที่ควรคำนึงก็คือ ในการสอนนั้น ผู้สอนไม่ควรสอนเพียงแต่ให้ข้อมูล ความรู้หรือรายละเอียดเท่านั้น แต่การสอนในวิชาศึกษาทั่วไป เป็นการสอนและสร้างคน ที่เป็นบัณฑิตที่มีความคิด ความอ่าน รู้จักวิเคราะห์ วิจารณ์ ริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นตัวของตัวเอง รวมทั้งรับผิดชอบ มีคุณธรรม เพื่อสร้างสรรค์สังคมไทย จึงควรใช้เทคนิคและกระบวนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิด มีความสำนึกรับผิดชอบและมีคุณธรรมอย่างแท้จริงตามไปด้วย

2) ด้านผู้เรียน มักมีปัญหาดังต่อไปนี้

- 1) นักศึกษาที่เรียนวิชาศึกษาทั่วไปมักมีจำนวนมาก ต้องจัดเป็นชั้นขนาดใหญ่ทำให้การเรียนการสอนไม่ทั่วถึง ต้องใช้อุปกรณ์ และสถานที่มาก
- 2) นักศึกษามักมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน ผู้เรียนขาดทักษะในการค้นคว้าหาความรู้
- 3) นักศึกษามักมองไม่เห็นความสำคัญของวิชาศึกษาทั่วไป คิดว่าเป็นวิชาง่าย และได้คะแนนดีมากกว่าการคำนึงถึงประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

3) ด้านตำราและอุปกรณ์การสอน พบว่า ตำราและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีน้อย และที่มีอยู่มักล้าสมัย และไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน

4) ด้านการวัดและประเมินผล

- 1) อาจารย์ส่วนใหญ่ขาดเทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผลเฉพาะกับวิชาศึกษาทั่วไป จึงมักใช้การวัดผลเช่นเดียวกันกับวิชาเฉพาะ จึงทำให้วิชาศึกษาทั่วไปไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้
- 2) นอกจากการวัดและประเมินผลจากข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัยแล้วควรวัดผลและประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอภิปราย และการติดตามผลจากนายจ้าง สถานประกอบการว่า นักศึกษาที่จบไปทำงานกับหน่วยงานนั้นมีคุณลักษณะอย่างไร เพื่อพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

จากการสัมมนาดังกล่าว มีข้อเสนอ การแก้ไข และเสนอแนะด้านการเรียนการสอน (จากการศึกษาเอกสารและผลสัมมนาของทบวงฯ) เพื่อดำเนินการดังนี้

1) อาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้รู้และเข้าใจปรัชญาของวิชาศึกษาทั่วไปเป็นอย่างดี เป็นคนมีความรอบรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีเทคนิคการสอนหลายรูปแบบและรู้จักใช้สื่อการสอนด้วยเทคโนโลยีทันสมัยเพื่อจูงใจผู้เรียน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานอย่างพิถีพิถัน และกลั่นกรองอย่างดีโดยเลือกคนที่เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทั่วไปสำหรับลักษณะรายวิชาเดี่ยว ควรให้อาจารย์ที่มีประสบการณ์เพียงพอสอน และลักษณะวิชาบูรณาการหรือเชิงพหุวิทยาการ ควรสอนเป็นทีม

2) การให้นักศึกษาอยากเรียน ควรสอนโดยการบรรยาย/อภิปราย ทัศนศึกษาเข้าค่ายวิชาการ ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมวิชาศึกษาทั่วไปควรอยู่ในความรับผิดชอบของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ควร

สร้างแรงจูงใจในการเรียนให้มากขึ้นเป็นการจัดชั้นเรียนเล็ก ๆ เพิ่มวิชาให้มากขึ้น ให้นักศึกษาได้เลือกเรียนมากขึ้น

3) วิธีสอน พบว่า ใช้วิธีการบรรยายมากกว่าการสอนแบบอภิปราย วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และหาเหตุผลทำให้นักศึกษาเบื่อหน่ายไม่สนใจเรียน จึงต้องปรับปรุงวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และเพิ่มกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน เช่น ทักษะศึกษา เป็นต้น

4) ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนและขนาดของห้องเรียน ควรให้เหมาะสมกันโดยเฉพาะจำนวนผู้เรียนนั้น เมื่อมีการบรรยายในกลุ่มใหญ่แล้ว จะต้องมีการแบ่งกลุ่มย่อยเป็นชั่วโมงอภิปรายสัมมนาด้วย การสร้างแนวความคิด และคุณค่าต่าง ๆ จึงจะได้ผล เมื่อเป็นดังนี้การจัดห้องเรียนก็ควรจะต้องเหมาะสมสอดคล้องและสะดวกให้ผู้เรียน เรียนอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ประกอบด้วย

- 1) นโยบายการสอนของอาจารย์ให้เป็นผลงานวิชาการ และขอตำแหน่งทางวิชาการได้
- 2) จัดหางบประมาณเพื่อการผลิตสื่อการสอน จัดซื้อสื่อการสอน
- 3) จัดหาเอกสารประกอบการสอน อำนวยความสะดวกให้ผู้สอน
- 4) จัดหาผู้ทรงคุณวุฒิภายในสถาบัน หรือผู้ช่วยสอนมาช่วยแบ่งภาระงานสอน
- 5) จัดการสอนเป็นทีมแบบบูรณาการ
- 6) สัมมนาความรู้ใหม่ ๆ แก่ผู้สอนอยู่เสมอ
- 7) จัดกิจกรรมหรือสวัสดิการ ให้ผู้สอนเป็นกรณีพิเศษ
- 8) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป

9) เนื้อหาในแต่ละรายวิชา ควรเป็นเนื้อหาทั้งในระดับท้องถิ่น (Localization) และในระดับโลกาภิวัตน์ (Globalization) รายวิชาแต่ละรายวิชาควรเป็นเนื้อหาอยู่ในตัวเอง ยกเว้นเนื้อหาทางด้านภาษาหรือบางรายวิชาที่อาจต้องศึกษาต่อเนื่อง และควรจัดทำเป็นแบบบูรณาการผสมผสานเนื้อหาเข้าด้วยกัน โดยไม่มุ่งเน้นวิชาชีพ และมีการสอนแบบบูรณาการทั้งในและนอกชั้นเรียน

จะเห็นได้ว่า นอกจากความสำคัญของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่จำเป็นกับการเรียนการสอนของหลักสูตรในระดับปริญญาตรี เพื่อสามารถบูรณาการองค์ความรู้ควบคู่กับการพัฒนานุเคราะห์ของประเทศ ซึ่งแม้สถาบันอุดมศึกษาของไทยทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนจะจัดสอนหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปมาเป็นระยะเวลานานพอสมควรแล้ว แต่ปัจจุบันการจัดหลักสูตรดังกล่าวยังประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ สำหรับมหาวิทยาลัยรังสิต การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในหมวดวิชาดังกล่าวอย่างต่อเนื่องน่าจะสอดคล้อง และตอบสนองความมุ่งหมายของหมวดวิชาดังกล่าว โครงการสำรวจความคิดเห็น เพื่อการติดตามผลการดำเนินการจัดการศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย จึงเป็นไปเพื่อติดตามผลการเรียนการสอน เพื่อความสอดคล้องเหมาะสมของหลักสูตร ความรอบด้านในการพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาเนื้อหาสาระวิชาการที่เหมาะสม โดยสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน และการระดมความคิดเห็นของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องในหมวดวิชาดังกล่าว บนพื้นฐานการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาเป็น

ศูนย์กลาง การศึกษาถึงสภาพการณ์ และปัญหาของการเรียนการสอนในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยการสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียน และผู้สอนในรายวิชาของหมวดวิชาดังกล่าว จึงเป็นความสำคัญยิ่งที่จะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการเรียนการสอนที่จะสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของมหาวิทยาลัยอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์

1. สำรวจสภาพการณ์ และปัญหาของการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
2. สำรวจความคิดเห็นทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยรังสิตที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียนที่ 2/2546

3. นำเสนอข้อเสนอแนะเบื้องต้น เพื่อจัดการปัญหา และพัฒนาคุณภาพวิธีการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

สำหรับแนวคิดเพื่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป พิจารณาการจัดการ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของหลักสูตรเป็นสำคัญ ซึ่ง องค์ประกอบของหลักสูตร จากการพัฒนาหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป กำหนดให้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ประกอบด้วย ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ประการของหลักสูตรจะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันทุกขั้นตอน ดังนี้

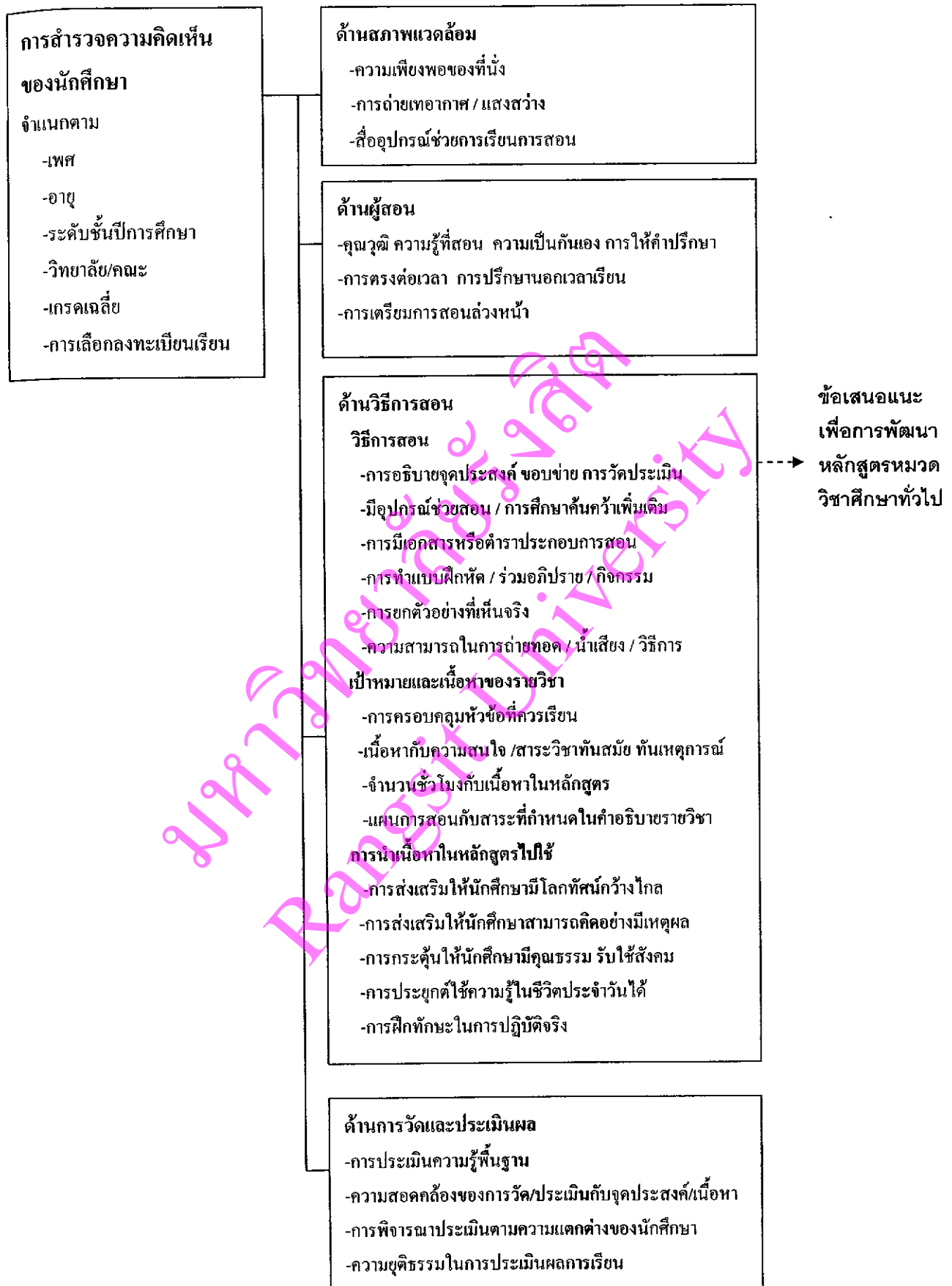
1) ความมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นความมุ่งหวังที่จะให้เกิดผลแก่ผู้เรียนจากการใช้หลักสูตร หรือเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะที่พึงปรารถนาที่จะให้เกิดแก่ผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความต้องการ ความมุ่งหมายจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียน

2) เนื้อหาเป็นสาระสำคัญของความรู้ที่นำมาใช้เป็นสิ่งเร้าเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาไปจนถึงความมุ่งหมาย เนื้อหาเป็นส่วนที่กำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ทำหน้าที่เชื่อมโยงให้การจัดประสบการณ์นั้นบังเกิดผลตามที่ต้องการหรืออาจกล่าวถึงอีกนัยหนึ่งได้ว่า เนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรเป็นสาระสำคัญของความรู้ซึ่งเมื่อนำไปใช้สอนแล้ว ผู้เรียนจะเรียนรู้และเกิดคุณลักษณะที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียน โดยมีความมุ่งหมายเป็นจุดหมายปลายทาง และเนื้อหาเป็นสื่อที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ปัจจัยที่จะช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บังเกิดผลมีหลายประการ เช่น ครูผู้สอน กลวิธีการสอน การใช้สื่อการเรียน การบริหารหลักสูตร เป็นต้น

4) การวัดและประเมินผล เป็นวิธีการตรวจสอบและติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาโดยส่วนรวมว่า บังเกิดผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในระดับใด มีส่วนใดบ้างที่ควรทำการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลดีขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิดการศึกษาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ระเบียบวิธีศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย

1. สำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป บนกรอบความคิดเห็นของปัญหาตามแนวคิดของคณาจารย์ผู้สอนในคณะต่าง ๆ
2. ระดมความคิดในกลุ่มย่อยของคณาจารย์ที่สอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลทัศนคติ และความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
2. เป็นการสะท้อนข้อมูลเบื้องต้นของสภาพการณ์และปัญหาของการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจากผู้สอนและผู้เรียน
3. ทำให้ได้ข้อเสนอแนะเบื้องต้นเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

บทที่ 1

สภาพการณ์หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

มหาวิทยาลัยรังสิต

ความเป็นมาของวิชาศึกษาทั่วไปในประเทศไทย

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หรือ General Education เดิมใช้ชื่อว่า “วิชาพื้นฐานทั่วไป” ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ.2517 แต่ต่อมาได้ปรับเปลี่ยนชื่อเป็น “หมวดวิชาศึกษาทั่วไป” ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (ในปี พ.ศ.2532) เพื่อให้สามารถสื่อความหมายได้สอดคล้องกับปรัชญาและลักษณะของเนื้อหาวิชาในหมวดวิชา (รายงานการวิจัยติดตามผลการดำเนินการจัดการศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, ทบวงมหาวิทยาลัย, 2545)

สำหรับการศึกษาแนวทางการจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในประเทศไทย ตามความมุ่งหมายของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีการดำเนินการเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2496 ริเริ่มโดยโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้รับการยกฐานะเป็นวิทยาลัยการศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตหลักสูตรปริญญาตรี โดยพัฒนาหลักสูตร ที่ประกอบด้วยวิชาศึกษาทั่วไป วิชาเอก/โท และวิชาเลือกเสรีเป็นแห่งแรก โดยต่อมา ในปี พ.ศ.2500 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 54-58 หน่วยกิต มุ่งหมายให้สัมพันธ์กับวิชาครู ตลอดจนการศึกษาทั้ง 4 ปี โดยระบุวัตถุประสงค์ไว้ว่า การศึกษาทั่วไปนี้เป็นหมวดวิชาที่จะช่วยให้นักศึกษาให้มีพื้นฐานความรู้ เพื่อเข้าใจสภาพแวดล้อม สังคม และการครองชีพประจำวันให้ดีขึ้น โดยการจัดให้ศึกษาความรู้ประกอบหลาย ๆ ด้าน เพื่อเป็นรากฐานที่จะช่วยแก้ปัญหาชีวิตของตนเองได้อย่างดี สมเป็นบัณฑิตในสังคมประชาธิปไตยของประเทศไทย (อึ้งแล้ว, 2546)

ต่อมาในปี พ.ศ.2505 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้เริ่มจัดให้นักศึกษาเรียนวิชาศึกษาทั่วไปอย่างจริงจัง โดยจัดให้เป็นวิชาผสมผสาน และเป็นวิชาเบื้องต้น โดยมีคณะศิลปศาสตร์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบจัดหลักสูตรในสามสาขาวิชาเช่นเดียวกับคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยกำหนดการเรียนในหลักสูตรจำนวน 88 หน่วยกิต แต่ภายหลังมีการคัดค้านจากคณาจารย์และนักศึกษาที่มีแนวความคิดเน้นวิชาชีพในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยให้ความเห็นว่า การกำหนดจำนวนหน่วยกิตของวิชาพื้นฐานทั่วไปเพื่อการเรียนการสอนมีมากเกินไป มหาวิทยาลัย ฯ จึงกำหนดให้จัดการสอนหมวดวิชานี้เฉพาะชั้นปีที่ 1 และต่อมาในปี พ.ศ.2506 ได้กำหนดหน่วยกิตการเรียนการสอนในหลักสูตรลดลงเหลือจำนวน 50 หน่วยกิต (ศุภวัฒน์ เอ็มโอช, 2528 : 16)

ต่อมา นับตั้งแต่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรีกำหนดให้มีวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 30 หน่วยกิต ตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 เป็นต้นมา วิชาศึกษาทั่วไปได้รับความสนใจจากสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในประเทศไทย โดยจัดการสอนในหมวดดังกล่าวประกอบด้วย หมวดวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ หมวดละไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต โดยมีจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้กว้าง เข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสังคม

ในปัจจุบัน ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2532 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2542 กำหนดให้มีวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิตเท่าเดิม แต่ไม่กำหนดจำนวนหน่วยกิตในแต่ละกลุ่มวิชา ซึ่งเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนในวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาในรายวิชาให้ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมายของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ความมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไป

ตามความหมายของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2542 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้กำหนดว่า วิชาศึกษาทั่วไปหมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างดี ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป

สำหรับภายในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จากการประมวลสรุปความมุ่งหมายในการพัฒนาบัณฑิตของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบัน ฯ พบว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไปดังกล่าวมุ่งหมายในการสร้างบัณฑิตให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม ใฝ่รู้ สามารถนำภูมิปัญญาและองค์ความรู้พื้นฐานนอกจากวิชาการและวิชาชีพไปสร้างสรรค์พัฒนาตนเอง และสังคมให้สามารถดำรงชีวิตที่ดีมีคุณภาพได้ทันกับกระแสโลกาภิวัตน์ สามารถแข่งขันในเวทีประชาคมโลก โดยอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข (รายงานการวิจัยติดตามผลการดำเนินการจัดการศึกษา ฯ, สำนักกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน : 12) โดยจำแนกเป็นรายละเอียด ดังนี้

- 1) มีภูมิปัญญา รู้จักตนเอง ใฝ่รู้ สามารถนำองค์ความรู้พื้นฐาน ได้แก่ ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และภาษา ไปพัฒนาสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาของตนเอง ผู้อื่น สังคม โดยอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข
- 2) มีลักษณะนิสัยที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักทั้งตนเอง รับผิดชอบต่อสังคม สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคมตามระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี
- 3) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เข้าใจวิวัฒนาการของสังคม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี กล้าคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดมีเหตุผล รู้จักรับฟังผู้อื่น รู้จักแสวงหาจุดร่วมทางความคิดไปพัฒนาตนเองและสังคมให้สามารถแข่งขันในเวทีประชาคมโลกได้
- 4) มีความเข้าใจและสุนทรียารมณ์ในศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นมรดกของชาติและมรดกโลก

จากการประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของทบวงมหาวิทยาลัยฉบับดังกล่าว มหาวิทยาลัยรังสิตได้จัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งมีการปรับปรุงหลายครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดกลุ่มรายวิชาของทบวงมหาวิทยาลัย และมุ่งหมายให้นักศึกษามีความรู้กว้าง ครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ ตามความมุ่งหมายของหมวดวิชา รวมทั้งเพื่อใช้เป็นหลักสูตรร่วมของทุกคณะที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยรังสิต ได้กำหนดลักษณะรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนี้เป็นลักษณะรายวิชาเดี่ยว โดยให้มีการจัดการสอนในลักษณะบูรณาการในบางรายวิชาด้วย

วิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

สำหรับวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรังสิต (พ.ศ. 2544) ในปัจจุบัน เป็นหลักสูตรที่ปรับปรุงจากการจัดการศึกษาในระบบไตรภาค (พ.ศ. 2542-2543) เป็นระบบทวิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดกลุ่มรายวิชาของทบวงมหาวิทยาลัย และใช้เป็นหลักสูตรร่วมของทุกคณะที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยรังสิต โดยดำเนินการปรับให้ทุกรายวิชามีจำนวน 3 หน่วยกิต และปรับเพิ่มเนื้อหาของวิชาให้มีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต และการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาค (คณะกรรมการหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฯ, 2544)

หลักสูตรนี้ได้รับอนุญาตจากทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โดยมุ่งหมายให้นักศึกษามีความรู้กว้างครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของไทย และของประชาคมนานาชาติ มีทักษะทัศนคติที่เอื้อต่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ลักษณะรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนี้เป็นลักษณะรายวิชาเดี่ยว โดยให้มีการจัดการสอนในลักษณะบูรณาการในแต่ละรายวิชาด้วย โดยจำแนกรายวิชาครอบคลุมกลุ่มวิชา 4 กลุ่ม จำนวน 30 หน่วยกิต ดังนี้ (มหาวิทยาลัยรังสิต, 2546)

1. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ จำนวน 6 หน่วยกิต

ประกอบด้วย 3 กลุ่มวิชา คือ 1. กลุ่มวิชาศิลปะและวรรณกรรม (5 รายวิชา) 2. กลุ่มวิชาปรัชญาและศาสนา (5 รายวิชา) และ 3. กลุ่มวิชาประวัติศาสตร์และอารยธรรม (4 รายวิชา) ซึ่งนักศึกษาจะต้องเรียนรายวิชาในกลุ่มนี้ จำนวนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต โดยเลือกรายวิชาจาก 2 กลุ่มวิชา ใน 3 กลุ่มวิชาข้างต้น

2. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 6 หน่วยกิต

ประกอบด้วย 3 กลุ่มวิชา คือ 1. กลุ่มวิชาสังคมวิทยาและจิตวิทยา (5 รายวิชา) 2. กลุ่มวิชาการเมืองและกฎหมาย (5 รายวิชา) และ 3. กลุ่มวิชาเศรษฐศาสตร์ (2 รายวิชา) ซึ่งนักศึกษาจะต้องเรียนรายวิชาในกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต โดยเลือกรายวิชาจาก 2 กลุ่มวิชาใน 3 กลุ่มวิชาข้างต้น

3.กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ จำนวน 9 หน่วยกิต

ประกอบด้วย 2 กลุ่มวิชา คือ 1. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ (7 รายวิชา) และ 2. กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์ (6 รายวิชา) ซึ่งนักศึกษาจะต้องเรียนรายวิชาในกลุ่มนี้ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต โดยเลือกรายวิชาจากกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ 3 หน่วยกิต และจากกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์ 6 หน่วยกิต

4. กลุ่มวิชาภาษา จำนวน 9 หน่วยกิต

ประกอบด้วย 2 กลุ่มวิชา คือ รายวิชาภาษาอังกฤษ (5 รายวิชา) และ รายวิชาภาษาไทย (2 รายวิชา) ซึ่งนักศึกษาจะต้องเรียนรายวิชาในกลุ่มวิชาภาษา จำนวนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต โดยเลือกรายวิชาภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และภาษาไทย 3 หน่วยกิต

และ 5. กลุ่มวิชาพลศึกษาและนันทนาการ (ที่ไม่นับหน่วยกิตรวม)

ประกอบด้วย 2 กลุ่มวิชา คือ พลศึกษา (2 รายวิชา) และนันทนาการ (3 รายวิชา) ซึ่งนักศึกษาจะต้องเลือกเรียนรายวิชาในกลุ่มวิชาพลศึกษา 1 หน่วยกิต และนันทนาการ 1 หน่วยกิต

โดยจำนวนหน่วยกิต และรายวิชาที่กำหนดไว้ในกลุ่มต่าง ๆ ทั้ง 4 กลุ่มนั้นเป็นรายวิชาหลักของวิชาศึกษาทั่วไปในทุกหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยรังสิต

รายวิชาในกลุ่มต่าง ๆ ข้างต้น ประกอบด้วย

● กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ (Humanities)

1. ศิลปะและวรรณกรรม (Fine Arts and Literature)

ART 101	ประมวลความรู้ศิลปะตะวันตก	(Survey of the Western Arts)
ART 102	ประมวลความรู้ศิลปะตะวันออก	(Survey of the Eastern Arts)
ART 103	ศิลปวิจารณ์	(Art Appreciation)
HUM 104	วรรณคดีไทยปริทัศน์	(Thai Literary Reviews)
HUM 105	วรรณคดีตะวันตกปริทัศน์	(Western Literary Reviews)

2. ปรัชญาและศาสนา (Philosophy and Religions)

HUM 106	ตรรกวิทยา	(Logic)
HUM 107	จริยศาสตร์	(Ethics)
HUM 108	ศาสนาเปรียบเทียบ	(Comparative Religions)
HUM 109	พุทธศาสนศึกษา	(Buddhist Studies)
HUM 110	สุนทรียศาสตร์	(Aesthetics)

3. ประวัติศาสตร์และอารยธรรม (History and Civilizations)

HUM 111	อารยธรรมตะวันตก	(Western Civilizations)
---------	-----------------	-------------------------

HUM 112	อารยธรรมตะวันออก	(Eastern Civilizations)
HUM 113	อารยธรรมไทย	(Thai Civilizations)
HUM 114	ประวัติศาสตร์ไทยร่วมสมัย	(Contemporary Thai History)

● **กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ (Social Sciences)**

1. สังคมวิทยาและจิตวิทยา (Sociology and Psychology)

SOC 101	ความรู้ทั่วไปทางสังคมวิทยา	(General Sociology)
SOC 102	ความรู้ทั่วไปทางจิตวิทยา	(Basic Psychology)
SOC 103	ความรู้ทั่วไปทางมานุษยวิทยา	(General Anthropology)
SOC 104	การพัฒนาสังคม	(Social Development)
THM 102	จิตวิทยาบริการ	(Service Psychology)

2. การเมืองและกฎหมาย (Politics and Law)

SOC 105	ระบบการเมืองเปรียบเทียบ	(Comparative Political Systems)
SOC 106	ประวัติแนวคิดทางการเมือง	(History of Political Thoughts)
SOC 107	วิวัฒนาการทางการเมืองไทย	(Evolution of Thai Politics)
LAW 108	ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมาย	(Introduction to Law)

รายวิชาเปิดเพิ่ม

PPE 100	ปรัชญา การเมืองและเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	(Introduction to Philosophy, Politics and Economics)
---------	--	--

3. เศรษฐศาสตร์ (Economics)

ECO 109	ความรู้เบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์	(Introduction to Economics)
ECO 110	ประวัติแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์	(History of Economic Thoughts)

● **กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (Sciences and Mathematics)**

1. วิทยาศาสตร์ (Sciences)

PHY 111	ดาราศาสตร์	(Astronomy)
BIO 111	วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต	(Biological Evolution)
BIO 112	พลังงานและชีวิต	(Energy and Life)
CHM 111	เคมีในชีวิตประจำวัน	(Everyday Chemistry)
CHM 112	เคมีในร่างกายของเรา	(Chemistry of the Human Body)

BCH 111	โภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ
(Human Nutrition and Health Promotion)
ENV 102	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Man and Environment)
2. คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์ (Mathematics and Computer)
MAT 131	คณิตศาสตร์จำกัด (Finite Mathematics)
MAT 141	สถิติเบื้องต้น (Introduction to Statistics)
CSC 100	เทคโนโลยีสารสนเทศและการประยุกต์ใช้
(Information Technology and Its Applications)
CSC 101	เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น
(Introduction to the Information Technology)
CSC 161	การแก้ปัญหาและการโปรแกรมคอมพิวเตอร์
(Problem Solving and Computer Programming)
CIS 110	ระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์เบื้องต้น
(Introduction to Computer Information Systems)
- **กลุ่มวิชาภาษา (Language)**
1. รายวิชาภาษาอังกฤษ (English Language)
ENG 101	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (Foundation English I)
ENG 102	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II)
ENG 103	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 (Foundation English III)
ENG 104	การเขียนภาษาอังกฤษ 1 (English Composition I)
ENG 105	การเขียนภาษาอังกฤษ 2 (English Composition II)
2. รายวิชาภาษาไทย (Thai Language)
THA 106	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (Thai Language for Communication)
THA 107	ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ
(Thai Language for Non-native Speakers)
- **กลุ่มรายวิชาพลศึกษาและนันทนาการ**
1. พลศึกษา (Physical Education)
ESS 101	การออกกำลังกายและกีฬาประเภทบุคคล
(Exercise and Sports for the Individual) |
|---------|--|

2. นันทนาการ (Recreation)

MUS 101	การขับร้องประสานเสียง	(Chorus)
MUS 102	สุนทรียทางดนตรีและการแสดง	(Music & Drama Appreciation)
MUS 103	ลีลาศ	(Social Dance)

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรของมหาวิทยาลัยรังสิต (คณะกรรมการหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฯ, 2544)

หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาตรี และเป็นกลุ่มรายวิชาบังคับของมหาวิทยาลัยรังสิต ที่นักศึกษาทุกหลักสูตรจะต้องเรียนตามเงื่อนไขที่กำหนด ดังนี้

1. คณะวิชาจะต้องจัดให้นักศึกษาได้เรียนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ในระบบทวิภาค ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และจะต้องเรียนรายวิชาพลศึกษา และ/หรือนันทนาการอีก 2 หน่วยกิต โดยไม่นับรวมกับหน่วยกิตข้างต้น

2. ในกรณีที่คณะวิชามีรายวิชาในระดับที่สูงขึ้น และ/หรือสอดคล้องกับกลุ่มสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งในสี่กลุ่มก็สามารถนับหน่วยกิตรวมในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปได้ เช่น ในหมวดวิชาสังคมศาสตร์ ได้กำหนดรายวิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นไว้ คณะฯอาจนับรายวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค หรือเศรษฐศาสตร์มหภาคมาแทนได้ ทั้งนี้ คณะฯจะต้องจัดทำบัญชีเทียบรายวิชาที่สามารถนับเป็นหน่วยกิตในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปได้ไว้เป็นคู่มือ

3. ในรายวิชากลุ่มภาษา

3.1 นักศึกษาจะต้องเรียนรายวิชาในกลุ่มวิชาภาษาไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต ประกอบด้วย รายวิชาภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และรายวิชาภาษาไทย 3 หน่วยกิต

3.2 วิชาภาษาอังกฤษกำหนดให้มีการจัดสอบวัดระดับความสามารถ (Placement Test) นักศึกษาที่มีความรู้ทักษะในระดับต้นแล้ว สามารถจะเลือกเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้นได้ ทั้งนี้ หน่วยกิตรวมของวิชาภาษาอังกฤษในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจะต้องไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

3.3 สำหรับรายวิชาภาษาไทย ซึ่งกำหนดเป็นวิชาบังคับจะเน้นทักษะการใช้ภาษาไทย โดยเฉพาะการเขียนให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจนถูกต้อง และตรงประเด็นมากกว่าลีลาการเขียน

3.4 นักศึกษาที่มีได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลัก สามารถเลือกเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติได้

การเรียนการสอนและการวัดผล

1. จุดประสงค์ของการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปมุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้กว้าง เข้าใจหลักแนวคิด กระบวนการแสวงหาความรู้ และการประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันมากกว่าการท่องจำอย่างเดียว ดังนั้นการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัยจะต้องเป็นการบูรณาการในแต่ละรายวิชา ทั้งต้องเสริมสร้างและกระตุ้นให้นักศึกษาได้เข้าใจ คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล แสดงความคิดเห็น รวมทั้งการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่เรียนในชั้นเรียน

2. มีบางรายวิชาที่อาจจะดูเหมือนคาบเกี่ยวหรือซ้ำซ้อนกับรายวิชาในระดับมัธยมปลาย ในกรณีนี้ผู้สอนควรใช้ความรู้เดิมของนักศึกษาให้เป็นประโยชน์ เพิ่มเติมทักษะ ความคิดเห็นให้มากขึ้น รวมทั้งการกำหนดให้ค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติม แทนการเน้นเนื้อหาที่นักศึกษาได้เรียนมาบ้างแล้ว

3. การวัดผล จะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายรายวิชาที่ต้องการให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้มีความเข้าใจ มีการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

สภาพการณ์การลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป (หลักสูตรปี 2544-ภาค 2/2546) ปีการศึกษา 2544-ภาคปกติในปีการศึกษา 2/2546

ตารางที่ 1.1 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	1/44		2/44		3/44		1/45		2/45		3/45		1/46		2/46		อาจารย์ผู้สอน
			กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	
1. ศิลปะและวรรณกรรม	ART101	ประมวลความรู้ศิลปะตะวันตก	2	249	1	25	0	0	1	144	2	186	0	0	1	97	3	279	ดุสิตา / พิชัย
	ART102	ประมวลความรู้ศิลปะตะวันออก	3	94	0	0	1	72	1	78	0	0	0	0	1	75	0	0	-
	ART103	ศิลปะวิจิตร	6	518	3	484	1	143	6	705	4	509	2	333	10	800	8	809	คนยา/อนอม/ ปวรรณ
	HUM104	วรรณคดีไทยปริทัศน์	4	291	2	631	1	19	4	86	2	38	1	24	3	85	6	105	นาภาพร/ปัญญา
2. ปรัชญาและศาสนา	HUM105	วรรณคดีตะวันตกปริทัศน์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
	HUM106	ตรรกวิทยา	2	50	2	117	1	41	2	278	3	74	0	0	5	192	2	34	ดำรงศักดิ์
	HUM107	จริยศาสตร์	4	949	3	394	1	162	3	663	3	571	1	182	6	489	6	475	ปัญญา
	HUM108	ศาสนาเปรียบเทียบ	1	27	2	60	1	118	2	59	3	100	1	101	4	208	5	88	ปัญญา
	HUM109	พุทธศาสนศึกษา	2	75	2	48	0	0	3	144	3	79	1	132	5	348	5	117	สันติ
	HUM110	สุนทรียศาสตร์	2	91	2	154	1	101	2	236	3	214	0	0	6	433	6	172	จัญญ
3. ประวัติศาสตร์และอารยธรรม	HUM111	อารยธรรมตะวันตก	0	0	3	56	2	122	2	34	0	0	0	0	3	5	3	52	ปารัตนา/พริษา
	HUM112	อารยธรรมตะวันออก	1	7	0	0	0	0	0	0	2	64	0	0	4	317	0	0	-
	HUM113	อารยธรรมไทย	4	1032	3	415	1	159	3	792	3	370	1	82	8	747	6	432	ปารัตนา/พริษา
	HUM114	ประวัติศาสตร์ไทยร่วมสมัย	0	0	1	86	0	0	2	164	2	61	0	0	0	0	2	32	ปารัตนา/พริษา

ตารางที่ 1.2 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	1/44		2/44		3/44		1/45		2/45		3/45		1/46		2/46		อาจารย์ผู้สอน
			กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	
1. สังคมวิทยา และจิตวิทยา	SOC 101	ความรู้ทั่วไปทางสังคมวิทยา	3	513	3	134	1	116	6	355	6	171	1	157	10	539	6	230	เนาวรัตน์
	SOC 102	ความรู้ทั่วไปทางจิตวิทยา	6	660	4	452	2	257	6	906	6	539	2	259	13	904	12	534	ชลาลัย/สวัสดิ์
	SOC 103	ความรู้ทั่วไปทางมานุษยวิทยา	1	45	2	32	1	44	1	80	1	20	0	0	0	0	2	55	จุไรลักษณ์
	SOC 104	การพัฒนาสังคม	1	91	4	262	1	93	3	290	3	149	0	0	7	348	4	76	อารีลักษณ์
	THM 102	จิตวิทยาบริการ	1	14	3	173	0	0	2	147	2	124	0	0	2	123	2	129	อริญญา
2. การเมืองและ กฎหมาย	SOC 105	ระบบการเมืองเปรียบเทียบ	1	67	0	0	1	37	1	31	1	23	1	56	0	0	0	0	-
	SOC 106	ประวัติแนวคิดทางการเมือง	0	0	0	0	0	0	2	14	1	10	0	0	0	0	2	20	คารมณี
	SOC 107	วิวัฒนาการทางเมืองไทย	2	97	2	208	1	55	2	69	2	132	1	105	4	256	4	57	อานนท์
	LAW108	ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมาย	12	697	10	831	6	516	12	939	15	885	7	566	12	1006	9	753	นิภาวรรณ/ชาญชัย /สุภัทร
	PPE 100	ปรัชญาการเมือง และเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-
3. เศรษฐศาสตร์	ECO 109	ความรู้เบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์	9	719	11	527	3	125	6	287	8	439	1	57	7	381	10	548	ปัญญา/ผการัตน์/ พรรณิ/สัญญา/ภารดี
	ECO 110	ประวัติแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-

*เป็นรายวิชาที่เริ่มเปิดลงทะเบียนเพื่อการเรียนการสอนในภาคการเรียน 2/46

ตารางที่ 1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (Sciences and Mathematics)

กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	1/44		2/44		3/44		1/45		2/45		3/45		1/46		2/46		อาจารย์ผู้สอน
			กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	
1. วิทยาศาสตร์	PHY 111	ดาราศาสตร์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
	BIO 111	วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
	BIO 112	พลังงานและชีวิต	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
	CHM 111	เคมีในชีวิตประจำวัน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	125	1	27	บุญศรีรัมย์
	CHM 112	เคมีในร่างกายของเรา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
	BCH 111	โภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ	0	0	0	0	1	12	0	0	0	0	1	28	0	0	0	0	-
	ENV 102	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	4	544	7	967	0	0	5	1136	4	762	1	81	9	923	6	1065	ลาริณห์เจริญวิทย์
	MAT 131	อันตคณิตศาสตร์	4	275	0	0	0	0	5	383	6	336	3	289	4	297	4	327	หทัยชนก
	MAT 141	สถิติเบื้องต้น	16	996	15	658	4	193	17	1135	19	100	4	314	16	1052	12	909	นิศากร/นิภาพร/อรนุช/ประกายจันทร์
	CSC 100	เทคโนโลยีสารสนเทศและการประยุกต์ใช้	14	699	6	236	5	213	20	856	14	511	10	402	25	1205	16	505	กัลยาณี
2. คณิตศาสตร์ และ คอมพิวเตอร์	CSC 101	เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น	3	180	1	7	0	0	4	179	1	15	0	0	4	196	0	0	-
	CSC 161	การแก้ปัญหาและการโปรแกรมคอมพิวเตอร์	5	184	4	96	1	16	8	328	5	135	1	1*	3	63	0	0	-
	CIS 110	ระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์เบื้องต้น	11	37	5	20	4	14	7	15	0	0	2	4	1	3	1	1	กัลยาณี

*อยู่ในระหว่างรอสาขาวิชาทำเรื่องปิดกลุ่ม

ตารางที่ 1.4 กลุ่มวิชาภาษา (Language)

กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	1/44		2/44		3/44		1/45		2/45		3/45		1/46		2/46		อาจารย์ผู้สอน
			กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	
1.รายวิชาภาษาอังกฤษ	ENG 101	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1	57	2507	15	838	5	246	62	2895	20	954	7	353	62	3099	19	962	*
	ENG 102	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2	11	493	33	1452	9	455	18	797	40	1870	14	708	17	757	47	2080	**
	ENG 103	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3	13	414	13	474	11	417	12	567	14	634	14	640	13	646	11	531	***
	ENG 104	การเขียนภาษาอังกฤษ 1	8	217	7	183	2	41	11	392	15	431	5	175	13	461	17	564	****
	ENG 105	การเขียนภาษาอังกฤษ 2	4	90	7	211	0	0	5	161	9	282	4	120	7	251	7	257	*****
2.รายวิชาภาษาไทย	THA 106	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	31	1350	18	732	11	424	35	1611	25	937	11	523	34	1654	23	920	*****
	THA 107	ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-

* จิตติมาน / ศิริมน / สุพัตรา / มาลี / นันทพร / พนิตนาฏ / Ian Royle / พิมพ์พรณร / Rosemaree Bergado / Stewart Miller / มงคล / สุกัญญา / มริสตา

** Rosario Nuchnoi / พิมพ์พรณร / สุกัญญา / ปวีศร / คีตา / ปริติ / Rojanawan / วีระ / Andre Delhaye / Peter Cannon / วรพิน / Rosemaree / พนิตนาฏ / Ian Royle / นันทพร / Stewart Mitter / สุพัตรา / มงคล / ศิริมน / วิชากริต / โรจนวรรณ / มาลี

*** Rosemaree Bergado/ อารีรัตน์ / วิชากริต / Rosario Nuchnoi / สุกัญญา / ปวีศร / จิตติมาน / สุพัตรา / มาลี / มงคล

**** วีระ / พิมพ์พรณร / รรอนบุญ / รรอนบุญ / Andre / ปวีศร / สุพัตรา / ศิริมน / วิชากริต / วรพิน / Rojanawan / ปริติ / มงคล / คีตา / สุกัญญา / มริสตา

***** รรอนบุญ / Rosemaree / จิตติมาน / นครเทพ / มริสตา / นันทพร

***** สุภาศรี / สุกัญญา / ศนิวา / ศนิวา / ศุภรณ / จิรพร / สายใจ / วรวรรณ / สะไบ

ตารางที่ 1.5 กลุ่มรายวิชาพลศึกษาและนันทนาการ

กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	1/44		2/44		3/44		1/45		2/45		3/45		1/46		2/46		อาจารย์ผู้สอน
			กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	กลุ่ม	คน	
1.พลศึกษา	ESS 101	การออกกำลังกายและกีฬาประเภทบุคคล	32	1251	26	641	10	133	28	1380	25	751	0	0	28	1323	31	898	*
	ESS 102	การออกกำลังกายและกีฬาประเภททีม	16	568	16	472	8	120	16	691	15	519	0	0	20	886	21	660	**
2.นันทนาการ	MUS 101	การขับร้องประสานเสียง	4	138	6	261	2	95	6	273	6	267	0	0	0	0	0	0	-
	MUS 102	สุนทรีทางดนตรีและการแสดง	2	56	8	271	2	82	5	149	8	345	3	25	15	206	9	739	สราวุธ/วิบูลย์/สุชี/สมเกียรติ
	MUS 103	ลีลาศ	4	141	4	154	2	24	8	244	2	93	0	0	0	0	0	0	-

* ไชยรัตน์ / อนันต์ / ชาญชัย / ปราณม / ประพนธ์ / วิวัฒน์

** ประพนธ์ / ไชยรัตน์ / ชาญชัย / วิวัฒน์ / ปราณม

ข้อมูลจากตารางรายงานการลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป (หลักสูตรปี 2544-ปัจจุบัน) นับแต่ปีการศึกษา 2544-2546 จะเห็นว่า

1.หลายรายวิชาไม่ได้เปิดการลงทะเบียนเพื่อการเรียนการสอนตามที่กำหนดเป็นรายวิชาในกลุ่มวิชา

- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาศิลปะและวรรณกรรม คือ วิชา HUM 105 วรรณคดีตะวันตก ปริทัศน์ ซึ่งเป็นวิชาที่ไม่มีคณาจารย์ผู้สอนที่เชี่ยวชาญ

กลุ่มวิชาประวัติศาสตร์และอารยธรรม เป็นกลุ่มวิชาที่มีคณาจารย์สอนไม่เพียงพอกับการเปิดสอนในทุกรายวิชาของกลุ่ม ซึ่งทางคณะได้ดำเนินการเปิดการเรียนการสอนจำนวน 3 รายวิชา (จาก 4 วิชา) ต่อภาคการศึกษา โดยเน้นให้เรียนวิชาอารยธรรมไทยเป็นวิชาหลัก

- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาเศรษฐศาสตร์ คือ วิชา ECO 110 ประวัติแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์

- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คือ วิชา PHY111 ดาราศาสตร์, วิชา BIO111 วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต, วิชา BIO112 พลังงานและชีวิต, วิชา CHM 112 เคมีในร่างกายของเรา

- กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาภาษาไทย คือ วิชา THA107 ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ

2.สัดส่วนของนักศึกษาในการเรียนการสอนต่อกลุ่มที่เปิด

เพื่อมุ่งหวังที่จะให้เกิดผลแก่ผู้เรียนจากการใช้หลักสูตร หรือเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะที่พึงปรารถนาที่จะให้เกิดแก่ผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความต้องการ การกำหนดสัดส่วนการเรียนการสอนต่อกลุ่มเป็นเรื่องที่สำคัญ พบว่า สำหรับภาคการเรียนที่ 2/2546 ในแต่ละรายกลุ่มวิชา และรายวิชาจะมีสัดส่วนระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษาในแต่ละกลุ่มลงทะเบียนแตกต่างกัน (รายละเอียดตาม 1.6-1.9) ซึ่งสัดส่วนจะอยู่ในระหว่าง อาจารย์ผู้สอน 1 คน ต่อการเรียนการสอนนักศึกษาในห้อง ตั้งแต่ 1-178 คน โดย

สัดส่วนอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษาเท่ากับ	1 : 25-40	จำนวน	20	วิชา
	1 : 41-80	จำนวน	8	วิชา
	1 : 81-100	จำนวน	4	วิชา

มีรายวิชาที่มีสัดส่วนระหว่างอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาเกิน 100 คนต่อกลุ่มการเรียนการสอน จำนวน 2 วิชา คือ วิชา ART 103 ศิลปะวิจิตร สัดส่วนอาจารย์ผู้สอนต่อนักศึกษา 1 : 101 เนื่องต้นจากการศึกษารายละเอียดของรายวิชากลุ่ม ART พบปัญหาการลงทะเบียนเรียนคือ แม้ว่า ART 101 และ ART 102 จะถูกกำหนดให้เป็นวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แต่รายวิชาดังกล่าวก็กำหนดให้นักศึกษาภายในคณะลงทะเบียนเรียนได้เท่านั้น ทำให้นักศึกษาในวิทยาลัย/คณะอื่น ๆ จึงจำต้องลงทะเบียนเรียนได้แต่ในวิชา ART 103

รวมทั้ง วิชา ENV 102 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สัดส่วนอาจารย์ผู้สอนต่อนักศึกษา 1 : 178

ตารางที่ 1.6 สัดส่วนระหว่างอาจารย์ผู้สอนในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์กับนักศึกษาต่อกลุ่มที่เปิดลงทะเบียน

กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	ภาคการเรียนที่ 2/46		สัดส่วนระหว่าง กลุ่มต่อนักศึกษา*
			กลุ่ม	คน	
1.ศิลปะและ วรรณกรรม	ART101	ประมวลความรู้ศิลปะตะวันตก	3	279	1 : 93
	ART102	ประมวลความรู้ศิลปะตะวันออก	0	0	0
	ART103	ศิลป์วิจิตร	8	809	1 : 101
	HUM104	วรรณคดีไทยปริทัศน์	2	102	1:61
	HUM105	วรรณคดีตะวันตกปริทัศน์	0	0	0
2.ปรัชญาและ ศาสนา	HUM106	ตรรกวิทยา	1	36	1:36
	HUM107	จริยศาสตร์	3	485	1:161
	HUM108	ศาสนาเปรียบเทียบ	3	117	1:39
	HUM109	พุทธศาสนาศึกษา	3	120	1:40
	HUM110	สุนทรียศาสตร์	3	177	1:59
3.ประวัติศาสตร์ และอารยธรรม	HUM111	อารยธรรมตะวันตก	1	50	1:50
	HUM112	อารยธรรมตะวันออก	0	0	0
	HUM113	อารยธรรมไทย	3	439	1:146
	HUM114	ประวัติศาสตร์ไทยร่วมสมัย	2	34	1 : 17

*กลุ่มการเรียนสอนของนักศึกษาที่เรียนรวมกันทั้งในระบบ ไตรภาค และทวิภาค

ตารางที่ 1.7 สัดส่วนระหว่างอาจารย์ผู้สอนในกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์กับนักศึกษาต่อกลุ่มที่เปิดลงทะเบียน

กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	ภาคการเรียนที่ 2/46		สัดส่วนระหว่าง กลุ่มต่อนักศึกษา
			กลุ่ม	คน	
1.สังคมวิทยาและ จิตวิทยา	SOC 101	ความรู้ทั่วไปทางสังคมวิทยา	6	230	1 : 38
	SOC 102	ความรู้ทั่วไปทางจิตวิทยา	12	534	1 : 46
	SOC 103	ความรู้ทั่วไปทางมานุษยวิทยา	2	55	1 : 28
	SOC 104	การพัฒนาสังคม	4	76	1 : 19
	THM 102	จิตวิทยาบริการ	2	129	1 : 65
2.การเมืองและ กฎหมาย	SOC 105	ระบบการเมืองเปรียบเทียบ	0	0	0
	SOC 106	ประวัติแนวคิดทางการเมือง	2	20	1 : 10
	SOC 107	วิวัฒนาการทางเมืองไทย	4	57	1 : 14
	LAW108	ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมาย	9	753	1 : 84
	PPE 100	ปรัชญา การเมือง และเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น*	0	0	0
3.เศรษฐศาสตร์	ECO 109	ความรู้เบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์	10	548	1 : 55
	ECO 110	ประวัติแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์	0	0	0

ตารางที่ 1.8 สัดส่วนระหว่างอาจารย์ผู้สอนในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์กับนักศึกษาต่อกลุ่มที่เปิดลงทะเบียน

กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	ภาคการเรียนที่ 2/46		สัดส่วนระหว่าง กลุ่มต่อนักศึกษา
			กลุ่ม	คน	
1.วิทยาศาสตร์	PHY 111	ดาราศาสตร์	0	0	0
	BIO 111	วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต	0	0	0
	BIO 112	พลังงานและชีวิต	0	0	0
	CHM111	เคมีในชีวิตประจำวัน	1	27	1 : 27
	CHM112	เคมีในร่างกายของเรา	0	0	0
	BCH 111	โภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ	0	0	0
	ENV 102	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	6	1065	1 : 178
2.คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์	MAT 131	อันตคณิตศาสตร์	4	327	1 : 82
	MAT141	สถิติเบื้องต้น	12	909	1 : 76
	CSC 100	เทคโนโลยีสารสนเทศและการประยุกต์ใช้	16	505	1 : 32
	CSC 101	เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น	0	0	0
	CSC 161	การแก้ปัญหาและการโปรแกรมคอมพิวเตอร์	0	0	0
	CIS 110	ระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์เบื้องต้น	1	1	1 : 1

ตารางที่ 1.9 สัดส่วนระหว่างอาจารย์ผู้สอนในกลุ่มวิชาภาษากับนักศึกษาต่อกลุ่มที่เปิดลงทะเบียน

กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	ภาคการเรียนที่ 2/46		สัดส่วนระหว่าง กลุ่มต่อนักศึกษา
			กลุ่ม	คน	
1.รายวิชาภาษาอังกฤษ	ENG 101	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1	19	962	1 : 51
	ENG 102	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2	47	2080	1 : 44
	ENG 103	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3	11	531	1 : 48
	ENG 104	การเขียนภาษาอังกฤษ 1	17	564	1 : 33
	ENG 105	การเขียนภาษาอังกฤษ 2	7	257	1 : 37
2.รายวิชาภาษาไทย	THA 106	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	23	920	1 : 40
	THA 107	ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ	0	0	0

ตารางที่ 1.9 สัดส่วนระหว่างอาจารย์ผู้สอนในกลุ่มวิชาพลศึกษาและนันทนาการกับนักศึกษาต่อกลุ่มที่เปิดลงทะเบียน

กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	ภาคการเรียนที่ 2/46		สัดส่วนระหว่าง กลุ่มต่อนักศึกษา
			กลุ่ม	คน	
1.พลศึกษา	ESS 101	การออกกำลังกายและกีฬา ประเภทบุคคล	31	898	1 : 29
	ESS 102	การออกกำลังกายและกีฬาประเภททีม	21	660	1 : 32
2.นันทนาการ	MUS 101	การขับร้องประสานเสียง	0	0	0
	MUS 102	สุนทรียทางดนตรีและการแสดง	9	739	1 : 82
	MUS 103	ลีลาศ	0	0	0

หมายเหตุ ข้อมูลจากสำนักทะเบียน มหาวิทยาลัยรังสิต

บทที่ 2

การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน ในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียน 2/2546

ในบทนี้นำเสนอผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียนที่ 2/2546 โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วนด้วยกัน ประกอบด้วย

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น
- ส่วนที่ 2 ลักษณะการเลือกเรียนในรายวิชาตามกลุ่มวิชา หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
- ส่วนที่ 3 ผลสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากการดำเนินการจัดสำรวจความคิดเห็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียนที่ 2/2546 ในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม 2546 จำนวน 456 คนที่ร่วมแสดงความคิดเห็น จำแนกรายละเอียดต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. เพศ

ผลจากการสำรวจนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักศึกษาหญิง จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 65.4 ที่เหลือเป็นนักศึกษาชาย จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 (รายละเอียดตามตาราง 2.1 ในภาคผนวก ก)

2. ชั้นปีการศึกษา

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมา กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 และชั้นปีที่ 3 จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ตามลำดับ แม้ว่าการกำหนดจัดการลงทะเบียนเพื่อเรียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จะมุ่งเน้นให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ลงทะเบียนเรียนในครบตามหลักสูตร แต่ยังคงพบนักศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3-5 กว่า 26% ยังลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาดังกล่าว (รายละเอียดตามตาราง 2.2 ในภาคผนวก ก)

3. วิทยาลัย / คณะ

เมื่อจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น พบว่า นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในภาคการเรียนที่ 2/2546 เป็นนักศึกษาที่อยู่ในระหว่างศึกษาในคณะ / วิทยาลัย (จากทั้งหมด 21 คณะ/วิทยาลัย) เป็นกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ ๑ จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.8 (จำนวน 72

คน) รองลงมา เป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 13.2 (จำนวน 60 คน) และคณะนิเทศศาสตร์ ร้อยละ 11.8 (จำนวน 54 คน) ตามลำดับ (รายละเอียดตามตาราง 2.3 ในภาคผนวก ก)

4. เกรดเฉลี่ย

เมื่อสำรวจในด้านผลการศึกษา โดยพิจารณาจากเกรดเฉลี่ยเป็นสำคัญ พบว่า นักศึกษาที่ร่วมแสดงความเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ส่วนใหญ่ มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 2.01-2.50 คิดเป็น ร้อยละ 28.1 (จำนวน 128 คน) โดยมีผลการเรียนในเกรดเฉลี่ย 2.50-3.00 ร้อยละ 26.5 (จำนวน 121 คน) และมีผลการเรียน โดยมีเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 ร้อยละ 18.9 (จำนวน 86 คน) ตามลำดับ ซึ่งโดยภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่ร่วมแสดงความเห็น ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียน โดยพิจารณาจากเกรดเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี (รายละเอียดตามตาราง 2.4 ในภาคผนวก ก)

5. เคยเรียน

เมื่อสำรวจถึงประสบการณ์การเรียนการสอนภายในมหาวิทยาลัย โดยพิจารณาการเคยเข้าเรียนภายในมหาวิทยาลัยรังสิตมาก่อน พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาที่เพิ่งเริ่มเข้าศึกษาใหม่ในมหาวิทยาลัย ร้อยละ 82.0 (จำนวน 374 คน) มีเพียง 46 คน หรือร้อยละ 10.1 ที่เคยผ่านการเรียนภายในมหาวิทยาลัย (รายละเอียดตามตาราง 2.5 ในภาคผนวก ก)

ส่วนที่ 2 ลักษณะการเลือกเรียนในรายวิชาตามกลุ่มวิชา หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

จากการสำรวจกลุ่มนักศึกษาที่ร่วมแสดงความเห็น จำนวน 456 คน ที่เลือกลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป พบว่า

1. การเลือกลงทะเบียนเรียน

ในภาคเรียนที่ 2/2546 ของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มวิชานั้น นักศึกษาที่ร่วมแสดงความเห็นทั้งหมด 456 คน ส่วนใหญ่เลือกลงทะเบียนเรียนในกลุ่มวิชาต่าง ๆ (มากกว่า 1 กลุ่มวิชา) จำนวน 266 คน (ร้อยละ 58.3) โดยจำนวนร้อยละ 21.9 (จำนวน 100 คน) ที่เลือกลงทะเบียนเรียนเพียงในกลุ่มวิชาเดียว ส่วนที่เหลือ จำนวน 90 คน (ร้อยละ 19.7) ไม่ระบุกลุ่มวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียน

ซึ่งผลของการสำรวจการเลือกลงทะเบียนเรียนในหลากหลายกลุ่มวิชา (ที่มากกว่า 1 กลุ่มวิชา) ดังกล่าว จะทำให้ได้ผลของการพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวมของหลักสูตร ในด้านต่าง ๆ ของบรรยากาศการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการเลือกลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่าง ๆ พบว่า

- นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.5 (จำนวน 349 คน) เลือกลงทะเบียนตามแผนการเรียนที่คณะสังกัดจัดไว้ให้ โดยเลือกเรียนตามคำแนะนำของเพื่อนหรือรุ่นพี่ ร้อยละ 12.9 (จำนวน 59 คน) (รายละเอียดตามตาราง 2.6 ในภาคผนวก ก) รวมทั้ง

- เมื่อจะเลือกเรียนใน section หรือวิชาทดแทน นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น จะเลือกเรียนในรายวิชาต่าง ๆ พร้อมกลุ่มเพื่อน ร้อยละ 76.5 (จำนวน 349 คน) โดยเลือกเรียนคนเดียว ร้อยละ 12.9 (จำนวน 59 คน) (รายละเอียดตามตาราง 2.7 ในภาคผนวก ก)

2. จําแนกรายวิชาที่เลือกลงทะเบียน

การจําแนกรายวิชาที่นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นได้เลือกลงทะเบียนเรียนในภาคการเรียนที่ 2/2546 สามารถจําแนกรายวิชาต่าง ๆ ตามกลุ่มวิชา ได้ดังนี้

- **กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์** ประกอบด้วย 3 กลุ่มวิชา (รวมทั้งหมด 13 วิชา) นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน 456 คน เลือกลงทะเบียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียน 2/2546 ในกลุ่มวิชานี้ จำนวนรวมทั้งหมด 9 วิชา ประกอบด้วยวิชา Hum 104, Hum 106, Hum 107, Hum 108, Hum 109, Hum 110, Hum 112, Hum 113 และ Art 103

ตารางที่ 2.8 รายวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียน

รายวิชา	จำนวน	ร้อยละ
1. ศิลปะและวรรณกรรม		
ART103 ศิลปวิจิตร	15	3.3
2. ปรัชญาและศาสนา		
HUM106 ตรรกวิทยา	3	0.7
HUM107 จริยศาสตร์	30	6.6
HUM108 ศาสนาเปรียบเทียบ	4	0.8
HUM109 พุทธศาสนาศึกษา	9	1.9
HUM110 สุนทรียศาสตร์	2	0.4
3. ประวัติศาสตร์และอารยธรรม		
HUM112 อารยธรรมตะวันตก	6	1.3
HUM113 อารยธรรมไทย	20	4.4
ลงทะเบียนเรียนหลายวิชา	22	4.8
ไม่ตอบ/ไม่ได้เรียน	345	75.8
รวม	456	100

- **กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์** ประกอบด้วย 3 กลุ่มวิชา (รวมทั้งหมด 12 วิชา) นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น เลือกลงทะเบียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียน 2/2546 ในกลุ่มวิชานี้ จำนวนรวมทั้งหมด 7 วิชา ประกอบด้วยวิชา Soc 101, Soc 102, Soc 104, Soc 106, Law 108, Law 112 และ Eco 109

ตารางที่ 2.9 รายวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียน

รายวิชา	จำนวน	ร้อยละ
1.สังคมวิทยาและจิตวิทยา		
SOC 101 ความรู้ทั่วไปทางสังคมวิทยา	5	1.1
SOC 102 ความรู้ทั่วไปทางจิตวิทยา	15	3.3
SOC 104 การพัฒนาสังคม	6	1.3
2.การเมืองและกฎหมาย		
SOC 106 ประวัติแนวคิดทางการเมือง	1	0.2
LAW108 ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมาย	17	3.7
3.เศรษฐศาสตร์		
ECO109 ความรู้เบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์	2	0.4
ลงทะเบียนเรียนหลายวิชา	28	6.1
ไม่ตอบ/ไม่ได้เรียน	382	83.9
รวม	456	100

- **กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์** ประกอบด้วย 2 กลุ่มวิชา (รวมทั้งหมด 13 วิชา) นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น เลือกลงทะเบียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียน 2/2546 ในกลุ่มวิชานี้ จำนวนรวมทั้งหมด 4 วิชา ประกอบด้วยวิชา Env 102, Csc 100, MAT 131, MAT 141

ตารางที่ 2.10 รายวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียน

รายวิชา	จำนวน	ร้อยละ
1. วิทยาศาสตร์		
ENV102 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	43	9.4
2. คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์		
MAT131 อันตคณิตศาสตร์	17	3.7
MAT141 สถิติเบื้องต้น	28	6.1
CSC100 เทคโนโลยีสารสนเทศและการประยุกต์ใช้	8	1.8
ลงทะเบียนเรียนหลายวิชา	155	34.0
ไม่ตอบ/ไม่ได้เรียน	205	45.0
รวม	456	100

- **กลุ่มวิชาภาษา** ประกอบด้วย 2 กลุ่มวิชา (รวมทั้งหมด 7 รายวิชา) นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น เลือกลงทะเบียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียน 2/2546 ในกลุ่มวิชานี้ จำนวนรวมทั้งหมด 6 วิชา ประกอบด้วยวิชา THA 106, ENG 101, ENG 102, ENG 103, ENG104, ENG 105

ตารางที่ 2.11 รายวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียน

รายวิชา	จำนวน	ร้อยละ
1.รายวิชาภาษาอังกฤษ		
ENG101 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1	18	3.9
ENG102 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3	100	21.9
ENG103 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3	7	1.5
ENG104 การเขียนภาษาอังกฤษ 1	23	5.1
ENG105 การเขียนภาษาอังกฤษ 2	12	2.6
2.รายวิชาภาษาไทย		
THA106 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	20	4.4
ลงทะเบียนเรียนหลายวิชา	59	12.9
ไม่ตอบ/ไม่ได้เรียน	217	47.7
รวม	456	100

- **กลุ่มวิชาพลศึกษาและนันทนาการ** ประกอบด้วย 2 กลุ่มวิชา (รวม 5 รายวิชา) นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น เลือกลงทะเบียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียน 2/2546 ในกลุ่มวิชานี้ จำนวนรวมทั้งหมด 4 วิชา ประกอบด้วยวิชา ESS 101, ESS 102, MUS 102, MUS 103

ตารางที่ 2.12 รายวิชาที่เลือกลงทะเบียนเรียน

รายวิชา	จำนวน	ร้อยละ
1. พลศึกษา		
ESS101 การออกกำลังกายและกีฬาประเภทบุคคล	41	9.0
ESS102 การออกกำลังกายและกีฬาประเภททีม	37	8.1
2. นันทนาการ		
MUS102 สุนทรีวิทยาทางดนตรีและการแสดง	28	6.1
MUS103 ดิลาศ	2	0.4
ลงทะเบียนเรียนหลายวิชา	10	2.2
ไม่ตอบ/ไม่ได้เรียน	338	74.2
รวม	456	100

3. สภาพปัญหาจากการเลือกลงทะเบียนเรียน

จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกลงทะเบียนเรียนหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียนที่ 2/2546 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 31.6 (จำนวน 144 คน) เลือกลงทะเบียนเรียนตามที่คณะจัดแผนการเรียนให้สำเร็จรูป ไม่ได้เลือกเรียนโดยอิสระ โดยที่นักศึกษา ร้อยละ 21.7 (จำนวน 99 คน) ประสบปัญหาที่ระบุไว้ เช่น

- บางวิชามีการลงทะเบียนเต็มเร็วมาก เช่น ENG 102 (ช่วง Summer) / จำนวน section น้อย
- การกำหนดวันสอบตรงกัน
- ไม่มีข้อมูลการเลือกลงทะเบียนเรียน / ปิดกลุ่มวิชาที่ได้ลงไปแล้ว / ไม่ได้เปิดทุกภาคการเรียนการสอน / คนลงทะเบียนมีจำนวนน้อยมีการปิดกลุ่ม
- โดยปัญหาการไม่เปิดให้ลงทะเบียนแม้มีรายชื่อรายวิชา บางส่วนของนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ร้อยละ 16.0 (จำนวน 73 คน) ให้ความคิดเห็นว่าประสบปัญหานี้เช่นกัน โดยระบุรายวิชาดังกล่าว เช่น ART101, SOC104, SOC106, HUM111, HUM112 (รายละเอียดตามตาราง 2.13 ในภาคผนวก ก)

4. ความสนใจการเรียนการสอน

ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจในการเรียนการสอน นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวนรวม 456 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สนใจการเรียนการสอน โดยเข้าเรียนสม่ำเสมอ ร้อยละ 83.3 (จำนวน 380 คน)

แต่ยังมีความเห็นของนักศึกษาบางส่วน ร้อยละ 5.3 (จำนวน 24 คน) ที่ตอบว่า ขาดเรียนบ่อย ๆ โดยระบุว่า เพราะความไม่น่าสนใจในการเรียนการสอน/ผู้สอนอ่านจากตำราในการสอน รวมทั้งมีการถือการทำงาน (รายละเอียดตามตาราง 2.14 ในภาคผนวก ก)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

การสำรวจความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนการสอนในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป บนพื้นฐานการพัฒนาการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง โดยการสำรวจทัศนคติ ความพึงพอใจของนักศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา จากความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาดังกล่าว 5 ประเด็นด้วยกัน ประกอบด้วย

1. ด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ
2. ด้านผู้สอน
3. ด้านวิธีการสอน
4. ด้านเป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชา
5. ด้านการนำเนื้อหาหลักสูตรไปใช้
6. ด้านการประเมินผลการเรียน

1. ด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย จำนวนที่นั่งในห้องเรียน สภาพห้องเรียนด้านการระบายอากาศ การถ่ายเทอากาศ แสงสว่าง และอุปกรณ์/สื่อที่สนับสนุนช่วยการเรียนการสอน

จากการสำรวจ พบว่า นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน 456 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.3 (จำนวน 284 คน) ให้ความเห็นว่า สภาพแวดล้อมกายภาพสำหรับการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปค่อนข้างเหมาะสม สอดคล้องของสภาพแวดล้อมกายภาพกับการเรียนการสอน ที่ประกอบไปด้วย จำนวนที่นั่งของนักศึกษา การระบายอากาศ การถ่ายเทอากาศ แสงสว่าง รวมทั้งด้านอุปกรณ์/สื่อที่สนับสนุนช่วยการเรียนการสอน

อย่างไรก็ดี มีความเห็นของนักศึกษา ร้อยละ 32 (จำนวน 146 คน) ที่มีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมกับการเรียนการสอนยังไม่ค่อยเหมาะสมสอดคล้อง และมีนักศึกษาไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 5.7 (จำนวน 26 คน)

ซึ่งการสำรวจด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีรายละเอียดผลการสำรวจความคิดเห็นจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ รายละเอียดตามตาราง 3.1 ในภาคผนวก ก

- ความเพียงพอของจำนวนที่นั่งกับนักศึกษา

นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ให้ความเห็นว่า จำนวนที่นั่งในการเรียนการสอนยังไม่มีปัญหามากนัก ดังจะเห็นได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ให้ความเห็นว่า ที่นั่งยังมีจำนวนเพียงพอในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 82 (จำนวน 374 คน) โดยมีข้อมูลความคิดเห็นอื่น ๆ ดังนี้

มีความเห็นว่า ยังไม่เพียงพอ	จำนวน	30	คน	(ร้อยละ 6.5)
ไม่แสดงความคิดเห็น	จำนวน	51	คน	(ร้อยละ 11.2)

- สภาพห้องเรียน : การระบายอากาศ / การถ่ายเทอากาศ

ด้านการระบายอากาศ / การถ่ายเทอากาศ นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ยังไม่มีปัญหาด้านการระบายอากาศ / การถ่ายเทอากาศ คิดเป็นร้อยละ 74.8 (จำนวน 341 คน) โดยมีนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ไม่ให้ความเห็นว่า ยังมีการระบายอากาศไม่เหมาะสม ร้อยละ 19.5 (จำนวน 89 คน) และส่วนหนึ่งไม่แสดงความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 5.7 (จำนวน 26 คน)

- สภาพห้องเรียน : แสงสว่าง

ในด้านแสงสว่างของห้องเรียน นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน ร้อยละ 79.2 (จำนวน 361 คน) มีเพียงนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นบางส่วน ร้อยละ 14.9 (จำนวน 68 คน) เห็นว่า ยังไม่เหมาะสม ที่เหลือไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 5.9 (จำนวน 27 คน)

- **อุปกรณ์/สื่อที่สนับสนุนการเรียนรู้การสอน**

ในด้านของอุปกรณ์/สื่อที่สนับสนุนการเรียนรู้การสอน เช่น แผ่นใส Powerpoint ฯลฯ นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า มีความเพียงพอต่อการเรียนการสอน ร้อยละ 73.4 (จำนวน 345 คน) โดยมีนักศึกษา ร้อยละ 20.2 (จำนวน 92 คน) เห็นว่า ควรจะเพิ่มเติม และไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน ที่เหลือนักศึกษา ร้อยละ 6.4 (จำนวน 29 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

2. ด้านผู้สอน

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านผู้สอน ประกอบไปด้วยด้านต่าง ๆ คือ ความมีคุณวุฒิ ความรู้ในวิชาที่สอน ความเป็นกันเอง การให้คำปรึกษา การเข้าสอนที่ตรงต่อเวลา นักศึกษาสามารถพบอาจารย์ได้นอกห้องเรียน และอาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมการสอนมาล่วงหน้าเป็นอย่างดี

ผลจากการสำรวจ นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน 456 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรหมวดวิทยาศาสตร์ศึกษาทั่วไป มีความเหมาะสมสอดคล้อง คิดเป็น ร้อยละ 73.3 (จำนวน 334 คน)

รองลงมานักศึกษา ร้อยละ 26.7 (จำนวน 96 คน) ให้ความเห็นว่ายังไม่เหมาะสม และนักศึกษาส่วนหนึ่ง ไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 5.7 (จำนวน 26 คน)

ซึ่งการสำรวจด้านผู้สอนในหลักสูตรหมวดวิทยาศาสตร์ศึกษาทั่วไป มีรายละเอียดผลการสำรวจความคิดเห็น จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ดังรายละเอียดตามตาราง 3.2 ในภาคผนวก ก

- **คุณวุฒิ และความรู้ในวิชาที่สอน**

สำหรับการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรหมวดวิทยาศาสตร์ศึกษาทั่วไป ภาคการเรียนที่ 2/2546 เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนหลักสูตรในหมวดดังกล่าว ด้านคุณวุฒิ และความรู้ในวิชาที่สอน นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.1 (จำนวน 411 คน) ให้ความเห็นว่ายามีความเหมาะสมสอดคล้องในรายวิชาที่สอน

อย่างไรก็ดียังมีความเห็นของนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นให้ความเห็นว่ายามีอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรหมวดวิทยาศาสตร์ศึกษาทั่วไป ยังมีคุณวุฒิและความรู้ไม่เหมาะสมในรายวิชาที่สอน ร้อยละ 2.8 (จำนวน 13 คน) และมีนักศึกษาที่ไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 6.8 (จำนวน 31 คน)

- **ความเป็นกันเอง และการให้คำปรึกษา**

ผลจากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนหมวดวิทยาศาสตร์ศึกษาทั่วไป ในด้านของความเป็นกันเอง และการให้คำปรึกษา นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.1 (จำนวน 388 คน) ให้ความเห็นว่ายามีความเหมาะสมสอดคล้องกับรายวิชาที่สอน

นักศึกษา ร้อยละ 8.5 (จำนวน 39 คน) ให้ความเห็นว่ายามีไม่เหมาะสม และนักศึกษา ร้อยละ 6.3 (จำนวน 29 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

- การตรงต่อเวลา

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนในด้านการตรงต่อเวลานั้น นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.7 (จำนวน 382 คน) ให้ความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนเข้าสอนตรงต่อเวลา มีเพียงนักศึกษา ร้อยละ 10.0 (จำนวน 46 คน) ที่ให้ความเห็นว่า การเข้าสอนของอาจารย์ผู้สอนยังไม่ตรงต่อเวลาเท่าใดนัก และมีนักศึกษาที่ไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 6.1 (จำนวน 28 คน)

- การปรึกษานอกเวลาเรียน

ในด้านของการให้คำปรึกษานอกเวลาเรียน นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.5 (จำนวน 376 คน) ให้ความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปยังให้ความสำคัญกับการปรึกษานอกเวลาเรียนของนักศึกษา อย่างไรก็ตาม มีนักศึกษบางส่วน ร้อยละ 11.0 (จำนวน 50 คน) ให้ความเห็นว่า การให้การปรึกษานอกเวลาเรียนของอาจารย์ผู้สอนยังไม่มีมากนัก ที่เหลือนักศึกษา ร้อยละ 6.6 (จำนวน 30 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

- การเตรียมการสอนล่วงหน้า

ในด้านการเตรียมการเรียนการสอนล่วงหน้าก่อนการเข้าสอน สำหรับอาจารย์หมวดวิชาศึกษาทั่วไปนั้น ผลจากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.8 (จำนวน 405 คน) ให้ความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมการสอนมาล่วงหน้า โดยมีนักศึกษบางส่วน ร้อยละ 4.0 (จำนวน 18 คน) มีความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนยังไม่มีเตรียมการสอนมาล่วงหน้าที่เหมาะสม และ ร้อยละ 7.3 (จำนวน 33 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

3. ด้านวิธีการสอน

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านวิธีการสอน ได้แก่ การอธิบายด้านต่าง ๆ ในราย วิชา ประกอบด้วย จุดประสงค์ รายละเอียดขอบข่ายวิชา วิธีการวัดประเมินผล ฯลฯ เอกสาร/ตำราประกอบ มีอุปกรณ์ช่วยสอน มีการให้ศึกษาค้นคว้า ทำแบบฝึกหัด กิจกรรมเพิ่มเติม มีการยกตัวอย่างที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ น่าสนใจชัดเจน และมีวิธีการสอนที่น่าสนใจ

ในภาพรวมจากการสำรวจนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน 456 คนนั้น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 56 (จำนวน 255 คน) ให้ความเห็นว่า วิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ข้างต้น

รองลงมานักศึกษา ร้อยละ 38.3 (จำนวน 175 คน) มีความเห็นว่า วิธีการสอนยังไม่เหมาะสม และ นักศึกษา ร้อยละ 5.7 (จำนวน 26 คน) ไม่แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ (ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 3.3 ในภาคผนวก ก)

- การอธิบายจุดประสงค์ รายละเอียด ขอบข่ายวิชา วิธีการวัดประเมินผล

การสำรวจวิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในด้านการอธิบายจุดประสงค์ รายละเอียด เนื้อหา ขอบข่ายวิชา และวิธีการวัดประเมินผลของการเรียนการสอน ผลการสำรวจพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.7 (จำนวน 386 คน) ให้ความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีการดำเนินการในด้านนี้ และนักศึกษาส่วนหนึ่ง ร้อยละ 7.2 (จำนวน 33 คน) ให้ความเห็นว่า ไม่มีการอธิบาย ที่เหลือนักศึกษา ร้อยละ 8.1 (จำนวน 37 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

- การมีเอกสาร/ตำราประกอบการสอน

สำหรับการมีเอกสาร / ตำราประกอบการเรียนการสอน จากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.1 (จำนวน 402 คน) ให้ความเห็นว่า มีเอกสาร/ตำราประกอบการสอนเพียงพอเหมาะสม แต่มีนักศึกษาบางส่วน ร้อยละ 5.4 (จำนวน 25 คน) ให้ความเห็นว่า ยังมีไม่เพียงพอ และนักศึกษา ร้อยละ 6.3 (จำนวน 29 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

- การใช้อุปกรณ์ช่วยสอน เช่น แผ่นใส powerpoint ฯลฯ

ในด้านการใช้อุปกรณ์ช่วยสอน เช่น แผ่นใส powerpoint ฯลฯ ของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.6 (จำนวน 404 คน) ให้ความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนมีอุปกรณ์ช่วยสอนเหมาะสม

โดยมีนักศึกษาบางส่วน ร้อยละ 5.0 (จำนวน 23 คน) ให้ความเห็นว่า การใช้อุปกรณ์ช่วยสอน ยังไม่เหมาะสม และนักศึกษา ร้อยละ 6.3 (จำนวน 29 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

- การให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากตำรา/เอกสารอื่น

สำหรับในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น และลงทะเบียนเรียนใน ภาคการเรียนที่ 2/2546 ให้ความเห็นว่า ในรายวิชาที่ร่วมลงทะเบียนเรียน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.7 (จำนวน 377 คน) อาจารย์ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้มีศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากตำรา หรือเอกสารประกอบการเรียนอื่น

แต่นักศึกษาบางส่วน ร้อยละ 10.3 (จำนวน 47 คน) ให้ความเห็นว่า ยังจัดให้มีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากตำราหรือเอกสารอื่นไม่เพียงพอ และนักศึกษา ร้อยละ 7.1 (จำนวน 32 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

- การให้แบบฝึกหัดหรือการมีส่วนร่วมอภิปรายกรณีศึกษา

สำหรับการให้แบบฝึกหัด รวมทั้งการมีส่วนร่วมอภิปรายกรณีศึกษาในรายวิชาที่เรียน นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.6 (จำนวน 362 คน) ให้ความเห็นว่า มีเพียงพอ รองลงมามีนักศึกษา ร้อยละ 14.1 (จำนวน 64 คน) ให้ความเห็นว่ายังไม่เพียงพอ และนักศึกษา ร้อยละ 6.4 (จำนวน 29 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

- การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนด

การเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในด้านการจัดกิจกรรมที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมนั้น นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.7 (จำนวน 322 คน) ให้ความเห็นว่า มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดไว้เสมอ

แต่ยังมีความเห็นของนักศึกษา ร้อยละ 20.0 (จำนวน 91 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และนักศึกษา ร้อยละ 9.3 (จำนวน 42 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

- การยกตัวอย่างที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน

ในด้านการยกตัวอย่างที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน การเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จากผลการสำรวจความคิดเห็น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.6 (จำนวน 231 คน) ให้ความเห็นว่า มีการยกตัวอย่างที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน แต่ความเห็นของนักศึกษา ร้อยละ 40.1 (จำนวน 183 คน) ยังเห็นว่า ไม่มีการยกตัวอย่างที่เป็นจริงให้เห็นได้ในชีวิตประจำวัน และนักศึกษา ร้อยละ 9.3 (จำนวน 42 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

จากผลการสำรวจดังกล่าว ที่สะท้อนความคิดเห็นในเรื่องนี้ ก่อนข้างไม่แตกต่างกันมากนัก จึงน่าจะมีการยกตัวอย่างที่เห็นได้จริงในชีวิตประจำวันเพิ่มเติมมากขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน

- ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ น้ำเสียง และวิธีการ

ในด้านการเรียนการสอน ประเด็นด้านความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ น้ำเสียง และวิธีการสอนก่อนข้างเป็นประเด็นที่สำคัญ จากการสำรวจความคิดเห็นในประเด็นนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ยังให้ความเห็นว่า การเรียนในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ร้อยละ 80.7 (จำนวน 368 คน) เห็นว่ามีความเหมาะสมสอดคล้อง

โดยมีนักศึกษา ร้อยละ 12.8 (จำนวน 58 คน) เห็นว่ายังไม่เหมาะสม และนักศึกษา ร้อยละ 6.6 (จำนวน 30 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

4. เป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชา

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านเป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชาในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย การครอบคลุมหัวข้อที่ควรเรียน เนื้อหาตรงกับความสนใจของนักศึกษา สารวิชาทันสมัย ทันเหตุการณ์ จำนวนชั่วโมงกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ รวมทั้งด้านแผนการสอน

ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา จำนวนรวม 456 คน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก โดยกลุ่มนักศึกษาที่เห็นว่า เป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชาเหมาะสมสอดคล้องแล้ว (ร้อยละ 48.9 จำนวน 223 คน) กับกลุ่มนักศึกษาที่ให้ความเห็นว่า เป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชายังไม่เหมาะสมสอดคล้อง (ร้อยละ 45.4 จำนวน 207 คน)

โดยนัยยะของความเห็นข้างต้น การพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป อาจจำเป็นต้องคำนึงประเด็นด้านเป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชา เป็นสำคัญ ทั้งนี้ ในประเด็นดังกล่าว นักศึกษาส่วนหนึ่ง ร้อยละ 5.7 (จำนวน 26 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น (แสดงรายละเอียดตามตารางที่ 3.4 ในภาคผนวก ก)

- เนื้อหาวิชาครอบคลุมหัวข้อที่ควรเรียน

การสำรวจความคิดเห็นเรื่องเนื้อหาวิชากับความครอบคลุมหัวข้อที่ควรเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.7 (จำนวน 400 คน) ให้ความเห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้อง โดยที่นักศึกษา ร้อยละ 4.8 (จำนวน 22 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่เหมาะสม และ ร้อยละ 7.5 (จำนวน 34 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

- เนื้อหาวิชาตรงกับความสนใจของนักศึกษา

ในด้านความเหมาะสมสอดคล้องของเนื้อหาวิชากับความสนใจของนักศึกษา ผลการสำรวจพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.6 (จำนวน 363 คน) ให้ความเห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้อง นักศึกษา ร้อยละ 13.8 (จำนวน 63 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่เหมาะสม และไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 6.6 (จำนวน 30 คน)

- สารวิชาในหลักสูตรทันสมัย ทันเหตุการณ์

การสำรวจความคิดเห็นความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านเนื้อหาที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.0 (จำนวน 374 คน) เห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้อง นักศึกษา ร้อยละ 11.4 (จำนวน 52 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่เหมาะสม และไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 6.4 (จำนวน 29 คน)

- จำนวนชั่วโมงกับเนื้อหาที่กำหนด

ผลการสำรวจความคิดเห็นด้านความเหมาะสมสอดคล้องระหว่างจำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.8 (จำนวน 350 คน) ให้ความเห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้อง โดยมีนักศึกษาส่วนหนึ่ง ร้อยละ 16.4 (จำนวน 75 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่เหมาะสม และไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 6.6 (จำนวน 30 คน)

- แผนการสอนกับสาระที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชา

ด้านความเหมาะสมสอดคล้องระหว่างแผนการสอนกับสาระที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา จากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า แผนการสอนกับสาระที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา อาจมีความไม่ค่อยเหมาะสมสอดคล้อง ดังจะเห็นได้ว่า มีความไม่แตกต่างกันระหว่างความเห็นด้วย และไม่เห็นด้วยกับความสอดคล้องเหมาะสม

โดยผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.3 (จำนวน 225 คน) เห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้อง ซึ่งนักศึกษา ร้อยละ 41.9 (จำนวน 191 คน) เห็นว่า ยังไม่เหมาะสม และไม่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ ร้อยละ 8.8 (จำนวน 40 คน)

5. การนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ในประเด็นต่าง ๆ ในเรื่องของการส่งเสริมให้นักศึกษามีโลกทัศน์ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล เข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสังคม มีคุณธรรม รับใช้สังคม สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน และเอื้อให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะในการปฏิบัติจริง

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาในประเด็นนี้พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.3 (จำนวน 315 คน) ให้ความเห็นว่า สามารถนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมสอดคล้อง คล่อง โดยนักศึกษา ร้อยละ 24.6 (จำนวน 113 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่เหมาะสมสอดคล้อง และไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 6.1 (จำนวน 28 คน) ซึ่งแสดงรายละเอียดผลการสำรวจความคิดเห็นจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ไว้ตามตารางที่ 3.5 ในภาคผนวก ก

- การส่งเสริมโลกทัศน์ให้นักศึกษา

ด้านความสอดคล้องของเนื้อหาในการส่งเสริมโลกทัศน์ให้นักศึกษา ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.6 (จำนวน 380 คน) ให้ความเห็นว่า เนื้อหาในรายวิชามีความเหมาะสมสอดคล้องและส่งเสริมโลกทัศน์ให้กับนักศึกษาที่เรียน และนักศึกษาส่วนหนึ่ง ร้อยละ 7.9 (จำนวน 36 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่มีความเหมาะสม ที่เหลือไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 8.6 (จำนวน 39 คน)

- การส่งเสริมให้สามารถคิดอย่างมีเหตุผล

ด้านความเหมาะสมสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในการส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถคิดอย่างมีเหตุผลนั้น จากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.4 (จำนวน 394 คน) ให้ความเห็นว่า เนื้อหาของรายวิชาที่ศึกษามีความเหมาะสมสอดคล้องกับการส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถคิดอย่างมีเหตุผล โดยเพียงร้อยละ 4.6 (จำนวน 21 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่มีความเหมาะสม และร้อยละ 9.0 (จำนวน 41 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

- การส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสังคม

ด้านเนื้อหาวิชาเหมาะสมสอดคล้องกับการส่งเสริมให้นักศึกษาได้สามารถเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสังคมนั้น จากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.4 (จำนวน 394 คน) ให้ความเห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้อง โดยนักศึกษา ร้อยละ 6.8 (จำนวน 31 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่เหมาะสม และไม่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ ร้อยละ 8.6 (จำนวน 39 คน)

- การสอดแทรก กระตุ้นให้นักศึกษาเป็นคนมีคุณธรรม และรับใช้สังคม

ด้านเนื้อหาของรายวิชาที่มีการเรียนการสอนได้สอดแทรก กระตุ้นให้นักศึกษาเป็นคนที่มีคุณธรรม และรับใช้สังคมเหมาะสมสอดคล้องหรือไม่ ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.0 (จำนวน 374 คน) ให้ความเห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้อง โดยมีความเห็นของนักศึกษา ร้อยละ 8.8 (จำนวน 40 คน) เห็นว่า ยังไม่มีความเหมาะสม และไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 9.2 (จำนวน 42 คน)

- การสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องเหมาะสมระหว่างเนื้อหาวิชากับการสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.7 (จำนวน 386 คน) ให้ความเห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้อง โดยนักศึกษา ร้อยละ 6.8 (จำนวน 31 คน) เห็นว่า ยังไม่เหมาะสม และไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 8.6 (จำนวน 39 คน)

- เอื้อให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะในการปฏิบัติจริง

ด้านเนื้อหาของรายวิชาเหมาะสมสอดคล้อง และเอื้อให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะในการปฏิบัติจริงหรือไม่ ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.0 (จำนวน 374 คน) เห็นว่า เหมาะสมสอดคล้อง และเอื้อให้นักศึกษาได้สามารถฝึกทักษะในการปฏิบัติจริง โดยร้อยละ 10.3 (จำนวน 47 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่มีความเหมาะสม และร้อยละ 7.7 (จำนวน 35 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

6. การประเมินผลการเรียน

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการประเมินผลการเรียนการสอนในประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย การประเมินความรู้พื้นฐานในระดับมัธยมศึกษา การประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา การประเมินโดยพิจารณาความแตกต่างของนักศึกษา และความยุติธรรมในการประเมินผล

จากการสำรวจนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน 456 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.6 (จำนวน 240 คน) มีความเห็นว่าการประเมินผลการเรียนของการเรียนการสอนในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสมสอดคล้อง ซึ่งมีอัตราส่วนที่แตกต่างกันไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับความเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่า การประเมินผลการเรียนยังไม่เหมาะสม (ร้อยละ 41.1 จำนวน 188 คน) โดยนักศึกษาไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 6.1 (จำนวน 28 คน)

ซึ่งการสำรวจด้านการนำเนื้อหาของการประเมินผลการเรียน มีรายละเอียดผลการสำรวจความคิดเห็นจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ (รายละเอียดตามตาราง 3.6 ในภาคผนวก ก)

- พื้นฐานความรู้ในระดับมัธยม

ด้านการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป เกี่ยวกับความเพียงพอของพื้นฐานความรู้ในระดับมัธยมศึกษาต่อการประเมินผลการเรียนในรายวิชา

ผลการสำรวจพบว่า นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.1 (จำนวน 274 คน) ให้ความเห็นว่า พื้นฐานความรู้ในระดับมัธยมศึกษายังไม่เพียงพอในการประเมินการเรียนรู้ในรายวิชาที่ลงทะเบียน โดยร้อยละ 31.6 (จำนวน 144 คน) ให้ความเห็นว่า พื้นฐานความรู้ในระดับมัธยมศึกษาของตนเองมีเพียงพอ และร้อยละ 8.3 (จำนวน 38 คน) ไม่แสดงความคิดเห็น

- ความสอดคล้องของการวัดและการประเมินผลกับจุดประสงค์และเนื้อหา

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการวัดและการประเมินผลกับจุดประสงค์ และเนื้อหาของรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

จากการสำรวจความคิดเห็นนักศึกษา 456 คน เกี่ยวกับประเด็นนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.2 (จำนวน 402 คน) เห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องกันระหว่างการวัดและประเมินผลกับจุดประสงค์และเนื้อหาของการเรียนการสอน

โดยมีความเห็นของนักศึกษาเพียง ร้อยละ 5.2 (จำนวน 24 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่เหมาะสม และไม่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ ร้อยละ 6.6 (จำนวน 30 คน)

- การประเมินผลจากความแตกต่างของนักศึกษา

ด้านการประเมินผลที่คำนึงถึงความแตกต่างของนักศึกษา โดยสำรวจจากความคิดเห็นของนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น 456 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.9 (จำนวน 328 คน) ให้ความเห็นว่า การเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มีการประเมินผลการเรียนโดยพิจารณาความแตกต่างของนักศึกษาที่เรียนนั้น

อย่างไรก็ดี มีความคิดเห็นของนักศึกษา ร้อยละ 19.0 (จำนวน 87 คน) ให้ความคิดเห็นว่า การประเมินผลการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปยังไม่พิจารณาจากความแตกต่างของนักศึกษา และไม่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ ร้อยละ 9.0 (จำนวน 31 คน)

- ความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน

ด้านการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความยุติธรรมของการประเมินผลการเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปที่ลงทะเบียนเรียนนั้น ผลของการสำรวจพบว่า นักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.4 (จำนวน 362 คน) ให้ความเห็นว่า มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน

โดยมีความเห็นของนักศึกษา ร้อยละ 13.1 (จำนวน 60 คน) ให้ความเห็นว่า ยังไม่เหมาะสม และไม่ร่วมแสดงความคิดเห็น ร้อยละ 7.4 (จำนวน 34 คน)

บทที่ 3

ประมวลความคิดเห็นสภาพปัญหาการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง

จากการระดมความคิดของคณาจารย์มหาวิทยาลัยรังสิตที่เกี่ยวข้องสะท้อนสภาพการณ์และปัญหาการเรียนการสอน ซึ่งมีการดำเนินการสำรวจโดยสำนักงานมาตรฐานวิชาการ (2545) รวมทั้งจากการระดมความคิดโดยสถาบันวิจัย (ก.ย.2546) พบประเด็นสภาพปัญหา และเสนอความคิดเห็นดังนี้

ด้านโครงสร้าง และเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป

มีสภาพปัญหาจากความคิดเห็นของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของรายวิชาในหลักสูตร ดังนี้

- รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนในปัจจุบัน ควรเน้นความเป็นสหวิทยาการ และบูรณาการมากขึ้น
- การกำหนดให้นักศึกษาในตารางลงทะเบียนเรียน โดยไม่มีโอกาสเลือก เป็นต้นเหตุที่ทำให้วิชาหัตถ์ HUM และ SOC มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนมากในบางวิชา และลงน้อยมากในบางรายวิชา ทำให้ยากต่อการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ
- หลักสูตรและเนื้อหาในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่เน้นด้านคำนวณ สถิติ ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ ยังไม่เหมาะสมสำหรับความหลากหลายของนักศึกษาต่างคณะต่างสาขาวิชา รวมทั้งการปรับปรุง เนื้อหา และวิธีการทดสอบ และการประเมินผลควรมีการปรับปรุง
- รายวิชาที่ต้องพัฒนาทักษะ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จะดำเนินการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างไร บนพื้นฐานปรัชญาที่ให้ “นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้” บนความหลากหลายแตกต่างของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนจากสาขาวิชา / คณะวิชาต่าง ๆ กัน
- สภาพปัญหาในเฉพาะรายวิชา เช่น
 1. วิชา HUM108 ศาสนาเปรียบเทียบ เสนอปรับรายชื่อวิชาให้เหมาะสมกับการเป็นวิชาศึกษาทั่วไป
 2. วิชาอารยธรรมไทย (HUM113) การจัดแผนการเรียนให้กับนักศึกษาของแต่ละคณะมักจะจัดให้ลงทะเบียนในช่วงภาคการเรียนพร้อม ๆ กันหลายคณะ เช่น การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งเป็นไปได้ยาก
 3. วิชาการพัฒนาสังคม (SOC104) เป็นวิชาที่ควรจะให้ให้นักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสบรรยากาศของชุมชน หรือเห็นสภาพการณ์จริงของสังคม โดยเฉพาะชุมชนในต่างจังหวัด ได้เห็นความเป็นอยู่ของชาวบ้าน การรวมกลุ่มของชาวบ้านหรือการได้ลงมือปฏิบัติจริง แต่การจัดการเรียนการสอนของแต่ละคณะทำให้จำนวนนักศึกษามีจำนวนมากไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้เท่าที่ควร รวมทั้งงบประมาณในการสนับสนุนการศึกษานี้มีจำกัด

4. วิชา HUM107 จริยศาสตร์ เป็นวิชาบังคับของหลายคน ทำให้มีนักศึกษาลงทะเบียน

เรียนในวิชานี้จำนวนมาก

5. วิชาพื้นฐาน เช่น ENV102 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เกิดปัญหาการเรียนการสอนสืบเนื่องจากพื้นฐานของนักศึกษาไม่เท่ากัน และไม่เหมือนกัน รวมทั้งเป็นวิชาพื้นฐานที่นักศึกษาลงทะเบียนค่อนข้างมาก ไม่ควรมีปฏิบัติการ ควรปรับรหัสวิชาให้เป็นบรรยายอย่างเดียว และแยกรหัสสำหรับนักศึกษาที่มีพื้นฐานวิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์

6. วิชา ENG105 การเขียนภาษาอังกฤษ 2 เป็นวิชาที่มีเนื้อหาเน้นการเขียน การที่ต้องเปิดสอนทุกเทอม โดยเฉพาะในภาคฤดูร้อนที่ไม่เหมาะสมเลย แต่จำเป็นต้องเปิดสืบเนื่องจากเป็นวิชาพื้นฐานบังคับตัวสุดท้ายของนักศึกษาบางคณะ

7. วิชาภาษาไทย ปัญหาของการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่ให้ความสำคัญน้อยเกินไป ควรให้มหาวิทยาลัยใช้เวลาสอนวิชานี้ในจำนวน 2 ภาคการศึกษา

8. วิชาด้านพลศึกษา คนตรี นันทนาการ การพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับรายวิชาที่ไม่เน้นหน่วยกิต ควรดำเนินการและแก้ปัญหาอย่างไรจึงจะมีนักศึกษาเข้าเรียน

- นักศึกษาถือเป็นวิชาหมวดศึกษาทั่วไป (ซึ่งไม่บังคับ) ทำให้มีความสนใจน้อย รวมทั้งอาจารย์และนักศึกษาทุกคนควรปรับทัศนคติที่มีต่อวิชาศึกษาทั่วไปที่มองว่าเป็นวิชาที่ทำเกรด ขอเกรดง่าย เรียนง่าย

สภาพแวดล้อมกายภาพ

- สื่ออุปกรณ์สนับสนุนการสอนยังไม่สมบูรณ์ เช่น Computer, LCD, ไมโครโฟน และลำโพงคุณภาพไม่ดี เสียงไม่ชัด สายไมโครโฟนสั้น แต่ละห้องควรมีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ประจำห้อง เช่น เครื่องเล่นวีดีโอ โทรทัศน์ ฯลฯ ที่ใช้ในการสอน

- บรรยากาศห้องเรียน ที่ต้องจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อม น่าจะจัดเป็นโต๊ะกลมที่ให้นักศึกษาสามารถระดมความคิดทำกิจกรรมร่วมกัน / เพิ่มพื้นที่พักผ่อนเพื่อการสนทนาการบริเวณคณะ/ การซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ประจำคณะค่อนข้างล่าช้า / เสนอปรับการเรียนการสอนในช่วง 8.00 น. เนื่องจากเข้าเกินไปสำหรับผู้สอน และผู้เรียน

- การติด Internet ในบางห้องเรียนที่จำเป็นต้องใช้ โดยมีความเห็นในพื้นที่เฉพาะ
 - เพิ่มการติดตั้ง Computer บริเวณชั้น 5 อาคาร 3 บริเวณคณะนิติศาสตร์ เพื่อบริการข้อมูล
 - ฝากันห้อง 3-605 และ 3-610 เป็นยิบซั่ม ซึ่งไม่สามารถกันเสียงได้ รบกวนสมาธิในการเรียนการสอน

- จัดตั้งศูนย์สืบค้นข้อมูล เพื่อสนับสนุนการเรียนของนักศึกษา โดยสามารถบริการ print out ในราคาที่เหมาะสม

- การเพิ่มห้องเรียนของคณะนิติศาสตร์ให้มากขึ้นตามการเพิ่มของนักศึกษา
- จัดพื้นที่หอสมุด หรือบางส่วนของหอสมุด เช่น วารสาร หมวดหนังสือใหม่ เป็นต้น อยู่ในบริเวณชั้นล่าง เพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าออกได้ง่าย ๆ

บทที่ 4

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากความสำเร็จของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่จำเป็นกับการเรียนการสอนของหลักสูตรในระดับปริญญาตรี เพื่อสามารถบูรณาการองค์ความรู้ควบคู่กับการพัฒนาบุคลากรของประเทศตาม ความมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไป ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2542 ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดวิชาศึกษาทั่วไป ให้เป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างดี โดยสถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป

จากการประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของทบวงมหาวิทยาลัยฉบับดังกล่าว มหาวิทยาลัยรังสิตได้จัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งมีการปรับปรุงในหลายครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดกลุ่มรายวิชาของทบวงมหาวิทยาลัย มุ่งหมายให้นักศึกษามีความรู้กว้างครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อใช้เป็นหลักสูตรร่วมของทุกคณะที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยรังสิตที่ได้กำหนดลักษณะรายวิชาไว้ในหลักสูตรทั้งเป็นลักษณะรายวิชาเดี่ยว และการจัดการสอนในลักษณะบูรณาการในแต่ละรายวิชาด้วย

การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในหมวดวิชาดังกล่าว สำหรับมหาวิทยาลัยรังสิต จากการสำรวจความคิดเห็นเพื่อการติดตามผลการดำเนินการจัดการศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย ตามความสอดคล้องเหมาะสมของหลักสูตร ความรอบด้านในการพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาเนื้อหาสาระวิชาการที่เหมาะสม โดยความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน โดยเฉพาะในภาคการเรียนที่ 2/2546 และการระดมความคิดเห็นของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องในหมวดวิชาดังกล่าว นำเสนอผลรายงาน 2 ส่วนสำคัญ คือ

1.ด้านโครงสร้าง และเนื้อหาวิชาในหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป จากการระดมความคิดเห็นเบื้องต้นของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง และสภาพปัญหาในเฉพาะรายวิชา

2.ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จากการสำรวจความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ได้ลงทะเบียนเรียนในภาคการเรียนที่ 2/2546 จำนวน 456 คน

1.ด้านโครงสร้าง และเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป จากการระดมความคิดของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องพบสภาพปัญหาจากความคิดเห็นของคณาจารย์ในเรื่องของรายวิชาในหลักสูตร

สภาพการณ์การเรียนการสอนในรายวิชาของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ด้านการเรียนการสอนที่มีความมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรอบรู้กว้างขวาง ซึ่งมีความเห็นนำเสนอการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความเป็นสหวิทยาการ และบูรณาการเพิ่มเติม รวมทั้งจำแนกความเหมาะสมกับความหลากหลายของนักศึกษาต่างคณะต่างสาขาวิชา บนพื้นฐานปรัชญาที่ให้ “นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้” ตามความหลากหลายแตกต่างของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนจากสาขาวิชา / คณะวิชาต่าง ๆ กัน เช่น การปรับปรุงเนื้อหา และวิธีการทดสอบ และการประเมินผลในรายวิชาและเนื้อหาที่เน้นด้านคำนวณ สถิติ ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ รวมทั้งรายวิชาที่ต้องพัฒนาทักษะ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ หรือรายวิชาที่ให้นักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสบรรยากาศของชุมชน หรือเห็นสภาพการณ์จริงของสังคม

การจัดการเรียนการสอน

พบปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น สภาพการณ์การเรียนการสอนโดยกำหนดให้นักศึกษาในตารางลงทะเบียนเรียน หรือการเปิด/ปิดการลงทะเบียนในบางรายวิชา รวมทั้งวิชาหมวดศึกษาทั่วไป (ซึ่งไม่บังคับ) เป็นรายวิชาที่ทำให้นักศึกษามีความสนใจน้อย นอกจากนั้นยังพบปัญหาในบางรายวิชาที่มีการเรียนการสอนในหลักสูตร

2.ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียนที่ 2/2546 จำนวน 456 คน ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ผู้สอน วิธีการสอน เป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชา การนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลการเรียน รายละเอียดดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ

ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า สภาพแวดล้อมกายภาพสำหรับการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปค่อนข้างเหมาะสมสอดคล้องกับการเรียนการสอน โดยสำรวจจากองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย จำนวนที่นั่งในห้องเรียน สภาพห้องเรียนด้านการระบายอากาศ การถ่ายเทอากาศ แสงสว่าง และอุปกรณ์/สื่อทัศนูปกรณ์ช่วยการเรียนการสอน

2. ด้านผู้สอน

ด้านผู้สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการเรียนการสอน จากการสำรวจความคิดเห็นด้านต่าง ๆ คือ ความมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความเป็นกันเอง / ยินดีให้คำปรึกษา การเข้าสอนที่ตรงต่อเวลา นักศึกษาสามารถพบอาจารย์ได้ นอกห้องเรียน และอาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมการสอนมาล่วงหน้าเป็นอย่างดี

3. ด้านวิธีการสอน

ในภาพรวมของการร่วมแสดงความคิดเห็นจากการสำรวจ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า วิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสม จากการสำรวจความเห็นในองค์ประกอบด้านการอธิบายรายละเอียดในรายวิชา (ประกอบด้วย จุดประสงค์ รายละเอียดขอบข่ายวิชา วิธีการวัดประเมินผล ฯลฯ) การมีเอกสาร/ตำราประกอบ มีอุปกรณ์ช่วยสอน มีการให้ศึกษาค้นคว้า ทำแบบฝึกหัด กิจกรรมเพิ่มเติม มีการยกตัวอย่างที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ น่าสนใจชัดเจน และมีวิธีการสอนที่น่าสนใจ

4. เป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชา

ด้านเป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชามีความเหมาะสมสอดคล้องกับการเรียนการสอนหรือไม่ ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีนี้ จากการสอบถามความเห็นในองค์ประกอบต่าง ๆ คือ ความครอบคลุมกับหัวข้อที่ควรเรียน เนื้อหาตรงกับความสนใจของนักศึกษา สาระวิชาทันสมัย ทันเหตุการณ์ จำนวนชั่วโมงกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ รวมทั้งด้านแผนการสอนจากความเห็นของนักศึกษา

ซึ่งผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาให้ความเห็นไม่แตกต่างกันมาก ว่า สอดคล้องหรือไม่ ระหว่างเป้าหมายและเนื้อหาการเรียนการสอนของคณาจารย์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

5. การนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ในประเด็นต่าง ๆ ในเรื่องของการส่งเสริมให้นักศึกษามีโลกทัศน์ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล เข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสังคม มีคุณธรรม รับผิดชอบ รับใช้สังคม สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน และเอื้อให้นักศึกษา ได้ฝึกทักษะในการปฏิบัติจริง

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาในประเด็นนี้พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า สามารถนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมสอดคล้อง

6. การประเมินผลการเรียน

ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านนี้ในประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย การประเมินความรู้พื้นฐานในระดับมัธยมศึกษา การประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา การประเมินโดยพิจารณาความแตกต่างของนักศึกษา และความยุติธรรมในการประเมินผล

จากการสำรวจนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า การประเมินผลการเรียนของการเรียนการสอนในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสมสอดคล้อง แต่มีอัตราส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับความเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่า การประเมินผลการเรียนยังไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียนที่ 2/2546 และการระดมความคิดของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

ด้านการเรียนการสอน

1) อาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้รู้และเข้าใจปรัชญาของวิชาศึกษาทั่วไปเป็นอย่างดี เป็นคนมีความรอบรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีเทคนิคการสอนหลายรูปแบบและรู้จักใช้สื่อการสอนด้วยเทคโนโลยีทันสมัยเพื่อจูงใจผู้เรียน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานอย่างพิถีพิถัน และกลั่นกรองอย่างดีโดยเลือกคนที่เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทั่วไปสำหรับลักษณะรายวิชาเดี่ยว ควรให้อาจารย์ที่มีประสบการณ์เพียงพอสอน และลักษณะวิชาบูรณาการหรือเชิงพหุวิทยาการ ควรสอนเป็นทีม

2) การให้นักศึกษาอยากเรียน ควรสอนโดยการบรรยาย/อภิปราย ทักษะศึกษาเข้าค่ายวิชาการ ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมวิชาศึกษาทั่วไปควรอยู่ในความรับผิดชอบของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ควรสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้มากขึ้นเป็นการจัดชั้นเรียนเล็ก ๆ เพิ่มวิชาให้มากขึ้น ให้นักศึกษาได้เลือกเรียนมากขึ้น

3) วิธีสอน พบว่า ใช้วิธีการบรรยายมากกว่าการสอนแบบอภิปราย วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และหาเหตุผลทำให้นักศึกษาเบื่อหน่ายไม่สนใจเรียน จึงต้องปรับปรุงวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และเพิ่มกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน เช่น ทักษะศึกษา เป็นต้น

4) ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนและขนาดของห้องเรียน ควรให้เหมาะสมกันโดยเฉพาะจำนวนผู้เรียนนั้น เมื่อมีการบรรยายในกลุ่มใหญ่แล้ว จะต้องมีการแบ่งกลุ่มย่อยเป็นชั่วโมงอภิปรายสัมมนาด้วย การสร้างแนวความคิด และคุณค่าต่าง ๆ จึงจะได้ผล เมื่อเป็นดังนี้การจัดห้องเรียนก็ควรจะต้องเหมาะสมสอดคล้อง และสะดวกให้ผู้เรียน เรียนอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ประกอบด้วย

- 1) นับภาระการสอนของอาจารย์ให้เป็นผลงานวิชาการ และขอตำแหน่งทางวิชาการได้
- 2) จัดหางบประมาณเพื่อการผลิตสื่อการสอน จัดซื้อสื่อการสอน
- 3) จัดหาเอกสารประกอบการสอนอำนวยความสะดวกให้ผู้สอน
- 4) จัดหาผู้ทรงคุณวุฒิภายในสถาบัน หรือผู้ช่วยสอนมาช่วยแบ่งภาระงานสอน
- 5) จัดการสอนเป็นทีมแบบบูรณาการ
- 6) สัมมนาความรู้ใหม่ ๆ แก่ผู้สอนอยู่เสมอ
- 7) จัดกิจกรรมหรือสวัสดิการให้ผู้สอนเป็นกรณีพิเศษ
- 8) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป
- 9) เนื้อหาในแต่ละรายวิชา ควรเป็นเนื้อหาทั้ง Localization และ Globalization รายวิชาแต่ละรายวิชาควรเป็นเนื้อหาอยู่ในตัวเอง ยกเว้นเนื้อหาทางด้านภาษาหรือบางรายวิชาที่อาจต้องศึกษาต่อเนื่อง และควร

จัดทำเป็นแบบบูรณาการผสมผสานเนื้อหาเข้าด้วยกัน โดยไม่มุ่งเน้นวิชาชีพ และมีการสอนแบบบูรณาการทั้งในและนอกชั้นเรียน

- การจัดการการสอนวิชาศึกษาทั่วไปที่คำนึงถึงนักศึกษาเป็นหลักอยู่แล้ว แต่ในการจัดการการสอนต้องพิจารณาถึงการจัดการสอบ เสนอแนะให้แต่ละคณะประกอบการจัดการสอบ ที่จะพบว่า ตารางสอบทุกรายวิชาเอื้อประโยชน์ต่อนักศึกษาหรือไม่ เช่น มีเวลาว่างระหว่างวิชาหรือไม่ มีช่วงเวลาให้นักศึกษาได้ทานอาหารหรือไม่ เป็นต้น
- มหาวิทยาลัยควรมีการกำหนดเวลาการลงทะเบียนเรียน-การเพิ่มถอนให้กระชับไม่กินเวลานาน เนื่องจากทุกภาคการเรียนจะมีนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนได้ถึงก่อนสอบกลางภาคเพียง 2-3 สัปดาห์ ทำให้นักศึกษาเสียเวลาการเรียนรู้
- การจัดการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของแต่ละคณะควรจัดให้กระจายนักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนในรายวิชาอื่น ๆ ที่อยู่ในหมวดเดียวกัน หรือกระจายให้สามารถลงทะเบียนเรียนได้ในปีการศึกษาอื่น
- เพิ่มเติมการทำความเข้าใจกับนักศึกษาที่จะลงทะเบียนเรียนในวิชาที่เป็นวิชาเลือก เพื่อแก้ปัญหาการเลือกลงในวิชาใดวิชาหนึ่งมากเกินไป
- ในการสอนวิชาพื้นฐานทางด้านภาษา ควรที่จะจำกัดปริมาณนักศึกษาในแต่ละกลุ่ม การกำหนดรับนักศึกษาไม่ควรเกิน 25 คนต่อกลุ่ม (จากการกำหนดรับ 50 คนต่อกลุ่ม) เพื่อสามารถพัฒนาทักษะการเขียนที่สอดคล้อง และไม่ประสบปัญหาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดสอนในช่วงภาคฤดูร้อน ซึ่งมีระยะ เวลาการเรียนการสอนค่อนข้างสั้น

อย่างไรก็ดี การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการเรียนที่ 2/2546 เมื่อจำแนกข้อมูลของนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น (จำนวน 456 คน) ตามการเลือกลงทะเบียนเรียนในวิชาต่าง ๆ พบว่า มีจำนวนนักศึกษา (ที่ร่วมให้ความเห็น) ในแต่ละรายวิชาจำนวนน้อยมาก ไม่สามารถเป็นตัวแทนในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรายวิชานั้นได้ ดังนั้น การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปโดยสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแต่ละรายวิชา จำเป็นต้องสำรวจความคิดเห็นที่ชี้เฉพาะลงไปในแต่ละรายวิชานั้น ๆ เพิ่มเติม

บรรณานุกรม

คณะกรรมการมหาวิทยาลัยศึกษาทั่วไป และสำนักงานวิชาการ

- 2544 “การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรมหาวิทยาลัยศึกษาทั่วไป (ระบบทวิภาค) ฉบับปี พ.ศ. 2544,” มหาวิทยาลัยรังสิต. (เอกสารโรเนียว).

มหาวิทยาลัยรังสิต คู่มือการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต ปีการศึกษา 2547-2548. มหาวิทยาลัยรังสิต 2546

สำนักกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

- 2546 รายงานการวิจัยติดตามผลการดำเนินการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, ทบวงมหาวิทยาลัย.

ศุภวัฒน์ เอ็มโอช การวิเคราะห์วิชาพื้นฐานทั่วไปในหลักสูตรการฝึกหัดครู พ.ศ.2524, ปริญญานิพนธ์ 2528 กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ภาคผนวก ก

รายงานตารางข้อมูลผลสำรวจ

ส่วนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักศึกษาที่ร่วมแสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 2.1

การจำแนกกลุ่มนักศึกษาตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	298	65.4
ชาย	143	31.4
ไม่ระบุ	15	3.3
รวม	456	100.0

ตารางที่ 2.2

การจำแนกกลุ่มนักศึกษาตามระดับชั้นปีการศึกษา

ระดับชั้นปีการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	218	47.8
ชั้นปีที่ 2	117	25.7
ชั้นปีที่ 3	78	17.1
ชั้นปีที่ 4	39	8.6
ชั้นปีที่ 5	4	0.9
รวม	456	100.0

ตารางที่ 2.3

การจำแนกกลุ่มนักศึกษาตามคณะ/วิทยาลัย

คณะ/วิทยาลัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี		
วิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์	43	9.4
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	17	3.7
กลุ่มแพทยศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ		
วิทยาลัยแพทยศาสตร์	1	0.2
คณะเภสัชศาสตร์	17	3.7
คณะกายภาพบำบัด	7	1.6
คณะเทคนิคการแพทย์	24	5.3
คณะเทคโนโลยีชีวภาพ	9	2.0
คณะวิทยาศาสตร์	60	13.2
คณะการแพทย์แผนตะวันออก	9	2.0
คณะพยาบาลศาสตร์	8	1.8
กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์		
คณะนิเทศศาสตร์	54	11.8
คณะศิลปศาสตร์	26	5.7

คณะอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว	30	6.6
คณะบริหารธุรกิจ	72	15.8
คณะบัญชี	32	7.0
คณะเศรษฐศาสตร์	6	1.3
คณะนิติศาสตร์	11	2.4
กลุ่มคณะศิลปและการออกแบบ		
คณะศิลปกรรม	14	3.1
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	1	0.2
วิทยาลัยนานาชาติ	2	0.4
ไม่ระบุคณะ	13	2.9
รวม	456	100.0

ตารางที่ 2.4 การจำแนกข้อมูลพื้นฐานกลุ่มนักศึกษาตามผลการเรียน

เกรดเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
เกรดเฉลี่ย 0.01-1.50	12	2.6
เกรดเฉลี่ย 1.51-2.00	37	8.1
เกรดเฉลี่ย 2.01-2.50	128	28.1
เกรดเฉลี่ย 2.51-3.00	121	26.5
เกรดเฉลี่ย 3.01-3.50	86	18.9
เกรดเฉลี่ย 3.51-4.00	35	7.7
ไม่ระบุ	37	8.1
รวม	456	100.0

ตารางที่ 2.5 การจำแนกตามการเคย/ไม่เคยเข้ารับการศึกษานอมหาวิทยาลัย

เกรดเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเรียน	374	82.0
เคยเรียน	46	10.1
ไม่ระบุ	36	7.9
รวม	456	100

ตารางที่ 2.6 การเลือกลงทะเบียนเรียนหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เลือกเรียนตามแผนการลงทะเบียนที่คณะจัดไว้	303	66.4
เลือกเรียนตามคำแนะนำ เพื่อนหรือรุ่นพี่	99	21.7
อื่น ๆ (ตามความสนใจ)	24	5.3
ไม่แสดงความคิดเห็น	30	6.6
รวม	456	100.0

ส่วนที่ 2

การเลือกเรียนในรายวิชาตามกลุ่มวิชา หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ตารางที่ 2.7 การเลือกเรียนในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เลือกเรียนพร้อมกลุ่มเพื่อน	349	76.5
เลือกเรียนคนเดียว	59	12.9
ไม่แสดงความคิดเห็น	48	10.5
รวม	456	100.0

ตารางที่ 2.13 ปัญหาการเลือกลงทะเบียนเรียนหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
มีปัญหา เพราะคณะจัดแผนการเรียนให้สำเร็จรูป	144	31.6
ไม่แสดงความคิดเห็น / ไม่มีปัญหา	140	30.7
อื่น ๆ	99	21.7
มีปัญหา เพราะแม้มีรายชื้อรายวิชา แต่ไม่เปิดให้ลงทะเบียน	73	16.0
รวม	456	100.0

ตารางที่ 2.14 ความสนใจในการเรียนหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เข้าเรียนสม่ำเสมอ	380	83.3
ขาดเรียนบ่อย ๆ	24	5.3
ไม่แสดงความคิดเห็น	52	11.4
รวม	456	100.0

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ตารางที่ 3.1 ความคิดเห็นในแต่ละประเด็นของด้านสภาพแวดล้อม

ประเด็น	สอดคล้องเหมาะสม		ไม่เหมาะสม		ไม่แสดงความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.ความเพียงพอของที่นั่งกับจำนวนนักศึกษา	374	82	30	6.5	51	11.2
2.สภาพห้องเรียนกับการระบายถ่ายเทอากาศ	341	74.8	89	19.5	26	5.7
3.สภาพห้องเรียนด้านแสงสว่าง	361	79.2	68	14.9	27	5.9
4.อุปกรณ์/สื่อทัศนูปกรช่วยการเรียนการสอน	345	73.4	92	20.2	29	6.4

ตารางที่ 3.2 ความคิดเห็นในแต่ละประเด็นของด้านผู้สอน

ประเด็น	สอดคล้องเหมาะสม		ไม่เหมาะสม		ไม่แสดงความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.คุณวุฒิ และความรู้ในวิชาที่สอน	411	91.1	13	2.8	31	6.8
2.ความเป็นกันเองและให้คำปรึกษา	388	85.1	39	8.5	29	6.3
3.การตรงต่อเวลา	382	83.7	46	10.0	28	6.1
4.การปรึกษานอกเวลาเรียน	376	82.5	50	11.0	30	6.6
5.การเตรียมการสอนล่วงหน้า	405	88.8	18	4.0	33	7.3

ตารางที่ 3.3 ความคิดเห็นในแต่ละประเด็นของด้านวิธีการสอน

ประเด็น	สอดคล้องเหมาะสม		ไม่เหมาะสม		ไม่แสดงความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.การอธิบายจุดประสงค์ รายละเอียด ขอบข่ายวิชา วิธีการวัดประเมินผล	386	84.7	33	7.2	37	8.1
2.การมีเอกสาร/ตำราประกอบการสอน	402	88.1	25	5.4	29	6.3
3.การใช้อุปกรณ์ช่วยสอน เช่น แผ่นใส powerpoint ฯลฯ	404	88.6	23	5.0	29	6.3
4.การให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสาร/ตำราอื่น	377	82.7	47	10.3	32	7.1
5.การให้แบบฝึกหัดหรือการมีส่วนร่วมอภิปรายกรณีศึกษา	362	79.6	64	14.1	29	6.4
6.การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนด	322	70.7	91	20.0	42	9.3
7.การยกตัวอย่างที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน	231	50.6	183	40.1	42	9.3
8.ความสามารถในการถ่ายทอด นำเสี่ยง และวิธีการ	388	80.7	58	12.8	30	6.6

ตารางที่ 3.4 ความคิดเห็นในแต่ละประเด็นของด้านเป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชา

ประเด็น	สอดคล้องเหมาะสม		ไม่เหมาะสม		ไม่แสดงความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.เนื้อหาวิชาครอบคลุมหัวข้อที่ควรเรียน	400	87.7	22	4.8	34	7.5
2.เนื้อหาวิชาตรงกับความสนใจของนักศึกษา	363	79.6	63	13.8	30	6.6
3.สาระวิชาในหลักสูตรทันสมัย ทันเหตุการณ์	374	82.0	52	11.4	29	6.4
4.จำนวนชั่วโมงกับเนื้อหาที่กำหนด	350	76.8	75	16.4	30	6.6
5.แผนการสอนกับสาระที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชา	255	49.3	191	41.9	40	8.8

ตารางที่ 3.5 ความคิดเห็นในแต่ละประเด็นของด้านการนำเนื้อหาหลักสูตรไปใช้

ประเด็น	สอดคล้องเหมาะสม		ไม่เหมาะสม		ไม่แสดงความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.การส่งเสริมโลกทัศน์ให้นักศึกษา	380	83.6	36	7.9	39	8.6
2.การส่งเสริมให้สามารถคิดอย่างมีเหตุผล	394	86.4	21	4.6	41	9.0
3.การส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสังคม	394	86.4	31	6.8	39	8.6
4.การสอดแทรก กระตุ้นให้นักศึกษาเป็นคนมีคุณธรรม และรับใช้สังคม	374	82.0	40	8.8	42	9.2
5.การสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	386	84.7	31	6.8	39	8.6
6.เอื้อให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะในการปฏิบัติจริง	374	80.0	47	10.3	35	7.7

ตารางที่ 3.6 ความคิดเห็นในแต่ละประเด็นของการประเมินผล

ประเด็น	สอดคล้องเหมาะสม		ไม่เหมาะสม		ไม่แสดงความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.พื้นฐานความรู้ในระดับมัธยม	144	31.6	274	60.1	38	8.3
2.การวัดและการประเมินผลกับจุดประสงค์และเนื้อหา	402	88.2	24	5.2	30	6.6
3.การประเมินผลจากความแตกต่างของนักศึกษา	328	71.9	87	19.0	31	9.0
4.ความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน	362	79.4	60	13.1	32	7.4

ภาคผนวก ข

1) สรุปการประชุมระดมความคิดเพื่อการวิจัย

เรื่อง "การสำรวจสภาพการณ์และปัญหาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป"

วันที่ 25 กันยายน 2546 เวลา 13.30-16.30 น. ห้องประชุมชั้น 5 อาคารอาทิตย์ อุไรรัตน์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้เข้าร่วมประชุม

- 1.ศ.(พิเศษ) ดร.ชลธิรา สัตยวัฒน์
- 2.ผศ.ดร.ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ
- 3.อ.จิรพรรณ เคาระห์ดี
- 4.อ.กิตติศักดิ์ ไชยพิพัฒพรชัย
- 5.นส.ชุลีรัตน์ เจริญพร

ผลสรุปการประชุมระดมความคิด

ที่ประชุม คณะวิจัย "กลุ่มแกน" ได้อภิปราย ระดมความคิดอย่างกว้างขวาง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.ความคืบหน้าของการดำเนินการ

ตามที่สถาบันวิจัย และสำนักงานมาตรฐานวิชาการ ได้เชิญประชุมตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อระดมความคิดเห็นเบื้องต้น และหารือถึงความเป็นไปได้ของการจัดตั้งหน่วยวิจัยเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมกันทำวิจัย การสำรวจสภาพการณ์และปัญหาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้สำนักงานมาตรฐานวิชาการเป็นหน่วยงานหลักประสานความร่วมมือ ที่ผ่านมาได้จัดประชุมตัวแทนจากคณะต่าง ๆ จำนวน 2 ครั้ง (วันที่ 9 และ 15 กันยายน 2546) โดยเบื้องต้นมีคณาจารย์เข้าร่วมทีมดำเนินการวิจัยเฉพาะหลักสูตรภายในคณะ จาก 2 คณะด้วยกัน คือ คณะศิลปกรรม และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนคณะอื่น ๆ พร้อมร่วมมือในการดำเนินการเก็บแบบสำรวจเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

2.เสนอประเด็นเพื่อการวิจัยเพิ่มเติม

1.การสำรวจสภาพการณ์ผลการเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปย้อนหลัง 3 ปี เพื่อศึกษาความเหมาะสมสอดคล้องของรายวิชาและนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน

2.ความคุ้มค่าของแต่ละรายวิชาที่จะเปิดการเรียนการสอน ระหว่างจำนวนนักศึกษาที่จะต้องลงทะเบียนเรียน คุณวุฒิของผู้สอน อัตราการจัดจ้างผู้สอน เป็นต้น

3.การดำเนินการ

- เสนอให้สำนักงานทะเบียน ตรวจสอบข้อมูล และตีความข้อมูลผลการเรียนของนักศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ย้อนหลัง 3 ปี) เพื่อสังเคราะห์เนื้อหา และพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องและบูรณาการกับนักศึกษา รวมทั้งพัฒนาคู่มือนักศึกษาเพื่อการลงทะเบียนเป็น 2 ภาษา
- เสนอให้สำนักมาตรฐานวิชาการ ตรวจสอบปัญหาโครงสร้างหลักสูตรในเรื่องของมาตรฐานทางวิชาการ และเสนอแผนการแก้ปัญหาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความซ้ำซ้อนของลักษณะ Course description และรหัสในแต่ละรายวิชา

1.2 รายวิชาที่กำหนดผู้สอนไม่สอดคล้องกับคุณวุฒิ

1.3 ปรัชญา และเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาของหมวดศึกษาทั่วไป เพื่อวิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาของหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการมากขึ้น

- สถาบันวิจัย พัฒนาแบบสำรวจสภาพการณ์จากกลุ่มนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะวิจัย "กลุ่มแกน"

4.ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรจากการระดมความคิดเบื้องต้น

1.ปัญหาการลงทะเบียนของนักศึกษาที่กระจุกตัวอยู่เพียงรายวิชา เสนอให้ฝ่ายทะเบียนกำหนดแผนการลงทะเบียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับนักศึกษาปี 1 เพื่อแก้ปัญหาการลงทะเบียนที่จำกัดในเฉพาะรายวิชา เพื่อให้เกิดการกระจายการเรียนการสอน เปิดการเรียนการสอนในวิชาที่หลากหลายมากขึ้น และเกิดประสิทธิผลในการเรียนการสอนของแต่ละชั้นเรียน

2.พัฒนาเนื้อหาในรายวิชาของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้มีความยากง่ายไม่แตกต่างกัน โดยมุ่งเน้นให้เป็นวิชาพื้นฐานที่สอนด้านความเข้าใจตัวตน สังคม การนำไปใช้ พัฒนาสติปัญญา ร่างกาย มากกว่าเน้นทางด้านวิชาการ รวมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ เช่น ตำรา สื่อการสอน ฯลฯ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เพิ่มเติม

3.การพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศ Course descriptions , Course outlines และเนื้อหาของรายวิชา เพื่อสามารถกำหนดมาตรฐานทางวิชาการ และพัฒนาทางด้านการตลาดของมหาวิทยาลัย

2) สรุปประเด็นการวิจัยจากการประชุมระดมความคิดเพื่อการวิจัย

“เรื่อง การสำรวจสภาพการณ์และปัญหาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป.

วันที่ 9 กันยายน 2546 เวลา 13.00-16.30 น. ห้องประชุมชั้น 5 อาคารอาทิตย์ อุไรรัตน์ มหาวิทยาลัยรังสิต

สรุปประเด็นการวิจัยจากการประชุม

จากการระดมความคิดสะท้อนสภาพการณ์และปัญหาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป พบประเด็นที่น่าดำเนินการวิจัย บนพื้นฐานการพัฒนาการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

1. โครงสร้างหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน สอดคล้องเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. การจัดรายวิชาต่าง ๆ เข้าในวิชา และในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยรังสิตเหมาะสม สอดคล้องกับ โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปตามข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการหรือไม่
3. อัตราส่วนระหว่างนักเรียน และอาจารย์ผู้สอนในแต่ละกลุ่ม / แต่ละรายวิชาในปัจจุบันเหมาะสมแล้ว หรือยัง รวมถึงในรายวิชาที่เน้นการปฏิบัติการ เช่น ปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย
4. หลักสูตรและเนื้อหาในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่เน้นด้านคำนวณ สถิติ ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ เหมาะสมสำหรับความหลากหลายของนักศึกษาต่างคณะต่างสาขาวิชาแล้วหรือยัง เนื้อหา และวิธีการทดสอบ และการประเมินผลควรมีการปรับปรุงอย่างไร
5. รายวิชาที่ต้องพัฒนาทักษะ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จะดำเนินการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างไร บนพื้นฐานปรัชญาที่ให้ “นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้” บนความหลากหลายแตกต่างของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนจากสาขาวิชา / คณะวิชาต่าง ๆ กัน
6. การจัดการปัญหาเนื้อหาของรายวิชาที่ไม่สามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน เช่น คณิตศาสตร์ขั้นสูง เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ
7. การจัดการปัญหา และพัฒนาคุณภาพวิธีการเรียนการสอน (Teaching methodology) เช่น การบรรยาย สถานที่การเรียนการสอน เอกสารประกอบการเรียน ฯลฯ ในรูปแบบอื่นอย่างไรให้เหมาะสมกับนักศึกษابนพื้นฐานการเน้นการเรียนรู้จริงของมหาวิทยาลัยรังสิต
8. การพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับรายวิชาที่ไม่เน้นหน่วยกิต เช่น วิชาด้านพลศึกษา ดนตรี สันทนาการ ควรดำเนินการและแก้ปัญหาอย่างไรจึงจะมีนักศึกษาเข้าเรียน
9. การจัดการแก้ปัญหาด้านการเปิดการเรียนการสอนของบางรายวิชาที่ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน
10. การสำรวจทัศนคติ ความพึงพอใจของนักศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของรายวิชาที่อยู่ในระหว่างเริ่มจัดการเปิดการเรียนการสอน เช่น วิชาการดนตรี เป็นต้น
11. จะมีวิธีการแก้ปัญหาด้านการบริหารจัดการอย่างไร จึงจะสามารถกระจายการเลือกรายวิชาศึกษาทั่วไปให้กว้างขวางแทนการกระจุกตัวกับเพียงบางรายวิชาดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และมีปัญหาด้านการบริหารจัดการอย่างไรบ้าง ในการลงทะเบียน และการเปิดการสอนรายวิชาใหม่ๆ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

รังสิตโพลล์ มหาวิทยาลัยรังสิต (<http://www.rsu.ac.th.riscd>)

แบบสำรวจสภาพการณ์และปัญหาต่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

จัดสำรวจความคิดเห็นโดย สถาบันวิจัย สำนักงานมาตรฐานวิชาการ และเครือข่ายประชาคมวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต

อนที่ 1 ข้อมูลเฉพาะของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ คณะ/วิทยาลัย..... เกรดเฉลี่ย.....
2. เคยเรียนในมหาวิทยาลัยรังสิตมาก่อนหรือไม่ ☐ ไม่เคย เริ่มเข้าศึกษา ในปี พ.ศ. ☐ เคย ☐ อื่น ๆ
3. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ อื่น ๆ
4. อายุ ☐ 15-17 ปี ☐ 18-22 ปี ☐ 23 ปีขึ้นไป
5. นักศึกษาพักอาศัย ☐ อยู่บ้าน พร้อมบิดามารดา ☐ หอพัก ☐ อื่น ๆ
6. ในภาคการศึกษาที่ 1/2546 ที่ผ่านมา ท่านได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปอะไรบ้าง
☐ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ (โปรคระบุรหัสวิชา และรายชื่อวิชา)
.....
☐ กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ (โปรคระบุรหัสวิชา และรายชื่อวิชา).....
.....
☐ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (โปรคระบุรหัสวิชา และรายชื่อวิชา).....
.....
☐ กลุ่มวิชาภาษา (โปรคระบุรหัสวิชา และรายชื่อวิชา).....
.....
☐ กลุ่มวิชาพลศึกษาและนันทนาการ (โปรคระบุรหัสวิชา และรายชื่อวิชา).....
.....
7. การเข้าเรียนในรายวิชาข้างต้น (ข้อ 6) ☐ สม่่าเสมอ ☐ ขาดเรียนบ่อย ๆ เพราะ..... ☐ ไม่ตอบ
8. นักศึกษาเลือกลงทะเบียนเรียนรายวิชาข้างต้น (ข้อ 6)
☐ เลือกเรียนตามคำแนะนำของเพื่อน หรือรุ่นพี่ ☐ เลือกเรียนตามแผนการลงทะเบียนที่คณะสังกัดจัดไว้ให้
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
9. นักศึกษาเรียนวิชาข้างต้น (ข้อ 6) ☐ เลือกเรียนคนเดียว ☐ เรียนพร้อมกลุ่มเพื่อน
10. นักศึกษามีปัญหาในการเลือกลงทะเบียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปหรือไม่
☐ ปัญหาในการเลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปบางวิชา เพราะแม้มีชื่อรายวิชาในหลักสูตร แต่ไม่เปิดให้ลงทะเบียน เช่น.....
☐ มีปัญหาในการเลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปบางวิชา เพราะคณะจัดแผนการเรียนให้สำเร็จรูปจึงไม่มีทางเลือก
☐ อื่น ๆ

ตอนที่ 2 การสำรวจสภาพการณ์ และปัญหาเพื่อพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่าง

ข้อคำถาม	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่ ตอบ
1.สภาพแวดล้อมกายภาพ					
1.1 ที่นั่งในห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
1.2 สภาพห้องเรียนมีการระบายอากาศ / การถ่ายเทอากาศดี					
1.3 สภาพห้องเรียนมีแสงสว่างเหมาะสม					
1.4 มีอุปกรณ์/สื่อทัศนูปกรณ์ช่วยการเรียนการสอนเพียงพอ					
2. ผู้สอน					
2.1 มีคุณวุฒิ และความรู้ในวิชาที่สอน					
2.2 เป็นกันเองและยินดีให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาเสมอ					
2.3 การเข้าสอนตรงต่อเวลา					
2.4 นักศึกษาสามารถพบอาจารย์ได้นอกเวลาเรียน					
2.5 มีการเตรียมการสอนมาล่วงหน้าเป็นอย่างดี					
3. วิธีการสอน					
3.1 อาจารย์มีการอธิบายจุดประสงค์ รายละเอียดขอบข่ายวิชา วิธีการวัดประเมินผลให้ผู้เรียนเข้าใจ					
3.2 อาจารย์ส่วนใหญ่มีเอกสารหรือคำราประกอบการสอนประจำรายวิชา					
3.3 อาจารย์ มีการใช้อุปกรณ์ช่วยการสอน เช่น แผ่นใส powerpoint และอื่น ๆ เสมอ					
3.4 อาจารย์มีการให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากคำราอื่น หรือเอกสารอื่น					
3.5 อาจารย์ให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดหรือมีการร่วมอภิปรายกรณีศึกษาอย่างเพียงพอ					
3.6 อาจารย์ได้นำพาให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่อาจารย์กำหนดเสมอ					
3.7 อาจารย์ไม่มีการยกตัวอย่างที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน					
3.8 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ น่าเชื่อถือ และวิธีการที่ที่น่าสนใจ					
4.เป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชา					
4.1 เนื้อหาวิชาครอบคลุมหัวข้อที่ควรเรียน					
4.2 เนื้อหาวิชาตรงกับความสนใจของนักศึกษา					
4.3 สารวิชาในหลักสูตรทันสมัย ทันเหตุการณ์					
4.4 จำนวนชั่วโมงกับเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรของวิชาเหมาะสม					
4.5 แผนการสอนไม่สอดคล้องกับสาระที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชา					

ข้อคำถาม	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่ ตอบ
5.การนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้					
5.1 การเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษามีโลกทัศน์กว้างไกล					
5.2 การเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถคิดอย่างมีเหตุผล					
5.3 การเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสังคม					
5.4 การเรียนการสอนมีการสอดแทรก กระตุ้นให้นักศึกษาเป็นคนมีคุณธรรม และรับใช้สังคม					
5.5 นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้					
5.6 การเรียนการสอนเอื้อให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะในการปฏิบัติงานจริง					
6.การประเมินผลการเรียน					
6.1 นักศึกษารู้สึกว่า ความรู้พื้นฐานของตนเองที่ได้มาจากระดับมัธยมศึกษาไม่เพียงพอสำหรับการเรียนมหาวิทยาลัยทั่วไปในระดับมหาวิทยาลัย					
6.2 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา					
6.3 การประเมินผลโดยพิจารณาตามความแตกต่างของนักศึกษานักเรียนแต่ละบุคคล					
6.4 มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน					

7. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ติดต่อสอบถาม และกรุณาส่งผลการสำรวจที่ :

ฝ่ายประสานงาน : พรพิมล โตสิงห์ สำนักงานมาตรฐานวิชาการ อาคารอาทิตย์อุไรรัตน์ ชั้น 5 มหาวิทยาลัยรังสิต

โทรศัพท์ 0-2791-5679 / 0-2997-2200 ต่อ 5679 e-mail : pronpimn@rangsit.rsu.ac.th

ชลธิ์รัตน์ เจริญพร สถาบันวิจัย อาคารอาทิตย์อุไรรัตน์ ชั้น 5 มหาวิทยาลัยรังสิต

โทรศัพท์ 0-2791-5691 / 0-2997-2200 ต่อ 5691 / 5686 โทรสาร 0-2997-2200 ต่อ 5689 e-mail : ri_rsu@hotmail.com